

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

Hana Matějková Fabíková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Reporting ESG
Bakalářská práce

2024

Hana Matějková Fabíková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Mgr. Hana Matějková Fabíková**
Osobní číslo: **E20379**
Studijní program: **B0413A050008 Ekonomika a management**
Specializace: **Management podniku**
Téma práce: **Reporting ESG**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je popsat požadavky spojené s CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) na příkladu konkrétní společnosti.

Osnova:

- Cíl práce a metodika.
- Rozbor legislativního rámce CSRD a jeho implementace v legislativě ČR.
- ESG reporting v praxi.
- Zhodnocení poznatků a formulace doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **35**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BAUMÜLLER, J., GREBENIC, S. Moving from non-financial to sustainability reporting: analyzing the EU Commission's proposal for a Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). *Facta Universitatis, Series: Economics and Organization*, 18(4), 2021. 369-381. <https://doi.org/10.22190/FUEO210817026B>.
BRÜHLI, VOLKER, Green Finance in Europe – Strategy, Regulation and Instruments (September 30, 2021). Center for Financial Studies Working Paper No. 657, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3934042> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3934042>
EUROPEAN PARLIAMENT. European Parliamentary Research Service. Fit for 55 package [online]. 6/2022, 4 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733513/EPRS_BRI\(2022\)733513_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733513/EPRS_BRI(2022)733513_EN.pdf)
Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2464 ze dne 14. prosince 2022, kterou se mění nařízení (EU) č. 537/2014, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti. Úřední věstník Evropské unie, ročník 2022, číslo 2464. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022L2464>.
THUNBERG, GRETA, ed. *Kniha o klimatu*. Praha: Euromedia Group, 2022. ISBN 978-80-242-8226-8.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. et Ing. Renáta Myšková, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Michaela Kotková Strítěská, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že práci s názvem ESG reporting jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30.4.2024

Hana Matějková Fabíková v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí práce doc. Ing. et Ing. Renátě Myškové, Ph.D. za trpělivost, připomínky a přívětivou lidskou komunikaci během přípravy této bakalářské práce. Děkuji všem svým kolegům, kamarádům i známým, se kterými téma udržitelnosti a ESG již několik let diskutujeme. A na prvním místě děkuji své rodině, především manželovi a dceři, za bezmeznou podporu během celého studia.

ANOTACE

Tato práce se zaměřuje na vysvětlení důvodu vzniku tzv. ESG reportingu a jeho návazností na Green Deal, vztahu s dalšími legislativními rámci EU. Specificky rozebírá hlavní EU Směrnici CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Na konkrétním případě pak popisuje přístup k tvorbě ESG reportingu v konkrétní firmě.

KLÍČOVÁ SLOVA

CSRD, ESG, EU, Green Deal, udržitelnost

TITLE

ESG reporting

ANNOTATION

This work is focused on explaining the reason for the emergence of so-called ESG reporting. Its follow-up to the Green Deal, the relationship with other EU legislative frameworks. It specifically discusses the main EU CSRD Directive (Corporate Sustainability Reporting Directive). In a specific case, it then describes the approach to creating ESG reporting on a specific company.

KEYWORDS

CSRD, ESG, EU, Green Deal, sustainability

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	9
SEZNAM ZKRATEK	10
ÚVOD	11
1 OD GILGAMEŠE PO GREEN DEAL	12
2 GREEN DEAL A ESG	17
2.1 Finanční zdroje pro Green Deal	18
2.2 Základní legislativa ke Green Dealu	18
3 ROZBOR LEGISLATIVNÍHO RÁMCE CSRD	24
3.1 Double Materiality	24
3.2 Standardy ESRS	26
3.3 Zpráva o udržitelnosti v české legislativě	27
4 PŘÍPRAVA NA ESG REPORTING V PRAXI	28
4.1 Příprava	28
4.1.1 Vlastnická struktura a legislativní podmínky	28
4.1.2 Identifikace uživatelů ESG reportingu	31
4.2 Analýza	31
4.2.1 Obchodní model	31
4.2.2 Sladění obchodní strategie	32
4.2.3 Zapojení zúčastněných stran: Stakeholders	33
4.2.4 Posouzení materiality	38
4.3 Sběr dat	40
4.3.1 Výběr ukazatelů	41
4.3.2 Samotný sběr dat	41
4.3.3 Výpočet uhlíkové stopy	43
4.4 Vypracování zprávy	44
4.5 Ověření	46
4.6 Komunikace	47
ZÁVĚR	48
POUŽITÁ LITERATURA	49

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1: Časová osa průměrné teploty v Evropě.....	13
Obrázek 2: První klimatické dohody	15
Obrázek 3: Klimatické dohody od r.2005.....	16
Obrázek 4: Green Deal	18
Obrázek 5: Hlavní dokumenty ke Green Deal.....	19
Obrázek 6: Udržitelné aktivity.....	20
Obrázek 7: Tok informací pro udržitelné financování.....	22
Obrázek 8: Double Materiality	25
Obrázek 9: Struktura MTX Group.....	30
Obrázek 10: Propojení ISO a ESG	35
Obrázek 11: Výpočet uhlíkové stopy.....	44
Tabulka 1: Povinné standardy ESRS	27
Tabulka 2: Podmínky pro povinný ESG reporting ICE.....	29
Tabulka 3: Podmínky pro povinný ESG reporting Strojmetal	29
Tabulka 4: Ukázka ESRS standardů.....	39
Tabulka 5: Ukázka vykazování ESRS standardů	42

SEZNAM ZKRATEK

a.s.	Akciová společnost
CO2	Oxid uhličitý
CSR	Společenská odpovědnost firem
CSRD	Směrnice Evropského parlamentu a Rady o podávání zpráv podniků o udržitelnosti
EFRAG	Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví
ESRS	Evropské standardy pro vykazování udržitelnosti
EU	Evropská unie
IFRS	Soubor standardů upravující sestavování a prezentaci finančních výkazů účetní závěrky
IPCC	Mezinárodní panel pro změnu klimatu
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NFRD	Nařízení Evropského parlamentu a Rady o nefinančním reportingu
SFRD	Nařízení Evropského parlamentu a Rady o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v oblasti finančních služeb
UNFCCC	Rámcová smlouva OSN pro změnu klimatu
VW	Volkswagen

ÚVOD

Klimatická změna planety Země se stala na přelomu 20. a 21. století tématem, které se z diskuzí vědců a laických aktivistů dostalo na stůl politikům. V České republice se ochrana životního prostředí sice dostala do popředí úspěchem Strany zelených v parlamentních volbách r. 2006 a reakcí Václava Klause, který o rok později vydává knihu *Modrá nikoli zelená planeta*, nicméně větší zájem a emoce vzbudilo až přijetí tzv. Zelené dohody alias Green Dealu. Neznalost politiků i novinářů rozhodně nepřispěla k fundované debatě, a když se k tomu začala skloňovat nová bruselská nařízení a směrnice, byl zmatek dokonán.

Cílem této práce je tedy alespoň základně vyjasnit důvody a cesty k tomu, proč se Evropská unie jako celek zavázala ke Green Dealu a jak na něho navazuje tzv. ESG reporting správně nazýván Zprávou o udržitelnosti, jehož základem je směrnice CSRD: Corporate Sustainability Reporting Directive.

Práce je rozdělena do několika částí. První úvodní část se zabývá historií měření klimatických změn a politické ochotě klima řešit. Druhá část se týká přímo legislativy spojené s ESG reportingem, jsou zde vysvětleny nejzákladnější legislativní rámce a jejich propojení. Třetí část nastiňuje možný postup pro tvorbu ESG reportu u konkrétní menší české společnosti. Popisuje, jednotlivé kroky, které by při přípravě ESG reportu měly být učiněny. Závěr shrnuje soubor poznatků a definuje příležitosti i rizika pro české firmy, které z ESG reportingu mohou vyplývat.

Téma ESG reportu je v r. 2024 stále živé, protože většina společností, na které se až doposud povinnost nefinančních reportingu nevztahovala, budou poprvé reportovat v r. 2025 za rok 2024. Mnohá nařízení a směrnice se ještě upravují. Stále se ještě řeší odvětvové standardy.

V druhé polovině roku 2024 budou také volby do Evropského parlamentu. Mnozí, i čeští, kandidáti si v předvolební debatě dali za cíl změnit či dokonce zrušit Green Deal, jelikož ho považují za ohrožení evropské ekonomiky či bezpečnostní riziko. Informace uvedené v této práci tedy pracují s legislativním stavem z přelomu let 2023 a 2024, který se v následujících letech může ještě změnit.

1 OD GILGAMEŠE PO GREEN DEAL

Historie lidstva může být z pohledu vztahu člověka a přírody nazírána jako neustálé soupeření dvou filosofických směrů. Jeden vnímá člověka jako součást přírody, na níž je existenčně závislý. Druhý poukazuje na dominantnost člověka nad přírodou a ostatními živými tvory. 20. století bylo stoletím druhého přístupu. K prvnímu se nyní oklikou vracíme.

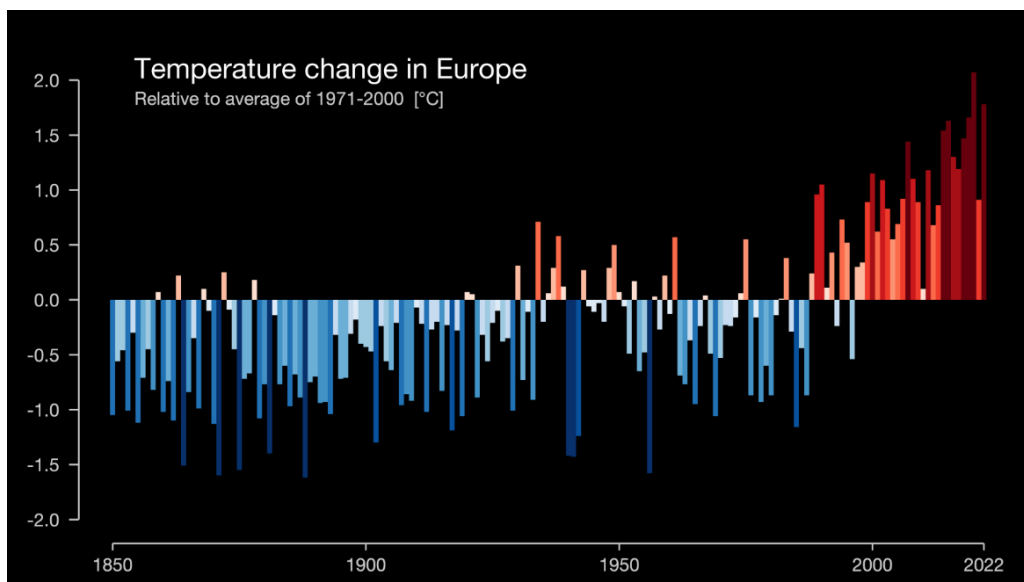
Je to až nepředstavitelné, že před 5 000 lety, tedy v době cca 3000 let př. n.l. mělo město Uruk mezi 50 000 - 80 000 obyvateli. Zabíralo 8 km² a bylo *“nejhustěji obydleným místem na planetě”*. (Wilson, 2023, s.25). Dlouho se mělo zato, že rozvoj této oblasti byl možný díky uměle vytvořenému zavlažovacímu systému. Což by byl jeden z důkazů podmanění si přírody člověkem. Poslední objevy ale dávají rozvoj této oblasti do souvislosti s klimatickou změnou, konkrétně s tzv. Holocenním klimatickým optimem 5000 let př.n.l., kdy se *“hladina Perského zálivu oproti tehdejší výšce zvedla o dva metry. (...) Čelo zálivu sahalo o 200 km dál na sever než dnes a pokrývalo suché oblasti jižního Iráku obrovskými bažinatými plochami.”* (Wilson, 2023, s.29). Tato oblast pak přitáhla velké množství nových lidí, kteří šikovně bažinaté prostředí využili. Když se však klimatické podmínky změnily, když opadly hladiny dvou největších řek a močály s říčkami začaly vysychat, začalo umírat i toto ojedinělé město. *“Po ústupu bažin zůstal Uruk bez života”*. (Wilson, 2023, s.33). První lidská civilizace tedy vznikla jen a díky vhodným klimatickým podmínkám.

Siamským dvojčetem sucha bývají záplavy. A není asi slavnější potopy, než je biblická potopa světa. Dle knihy Genesis tato potopa trvala čtyřicet dní a čtyřicet nocí. (Bible, 1. kniha Mojžíšova). Potopy starověku ale nepustošily pouze vše živé, ale i kulturní výtvarky tehdejších civilizací. Příkladem může být (doslova) poslední kapka destrukce slavné alexandrijské knihovny v Egyptě, která byla po dlouhé roky systematicky budována jako centrum vědění tehdejšího světa. Po smrti Kleopatry se z hrdé Alexandrie stalo jen další provinční město Říma. Knihovna se začala rozpadat, zažila několik požárů, ale nakonec ji smetla v r. 365 n.l. vlna tsunami v důsledku podvodního zemětřesení. (Wilson,2023).

Přírodní katastrofy se však nevyhýbaly ani pozdějším dobám. Tak například strašlivé zničení Lisabonu v r. 1755 bylo v důsledku mořského zemětřesení spouští nevídaného rozsahu. Až 85 % staveb bylo zničeno či poškozeno a odhadem zemřelo až 100 000 lidí. (Kozák,2013). Podle Pereira (2009) se přímé náklady na tragédii odhadly na 32-48 % tehdejšího HDP. Zničení Lisabonu je ale zajímavé ještě ze dvou důvodů. Za prvé, od této události můžeme datovat vědecké počátky seismologie, neboť vznikla teorie vzdáleného epicentra zemětřesení, které

dokáže způsobit vlnu tsunami, která ničí na obrovské vzdálenosti. (Agnew, 2002). Za druhé, toto zemětřesení zasáhlo Evropu už v době osvícenství. V době, kdy více než kdy v historii začali Evropané nabývat na přesvědčení, že Zemi lze vědecky poznat, ovládnout a především maximálně využít. Polovina 18. století je totiž zrozením anglické průmyslové revoluce.

Při diskuzích o klimatických změnách se termín průmyslová revoluce zmiňuje často. Je to doba, kdy uhlí nahradilo dřevo a dřevěné uhlí v průmyslu i v domácnostech. (Harris, 1974). A právě rapidnímu nárůstu spalování uhlí, později ropy a zemního plynu je velmi zjednodušeně přičítána klimatická změna. Evropská komise udává, že se koncentrace CO₂ (oxidu uhličitého) v atmosféře do roku 2020 zvýšila o 48 % oproti době před průmyslovou revolucí, tedy před rokem 1750. (Evropská komise, 2023a). A množství CO₂ je zásadní. Protože jak říká Bill McKibben (2023, s. 219): „Oxid uhličitý je neviditelný, bez zápachu a přímo vám neškodí. Jelikož však molekulární struktura CO₂ zachycuje teplo, které by jinak bylo vyzářeno zpět do vesmíru, začalo oteplování Země.“ Na obrázku č. 1 je vidět teplotní změna v Evropě od r. 1850 v grafickém znázornění, přičemž cílem všech klimatických opatření je udržet nárůst teploty pod 1,5 °C oproti době před průmyslovou revolucí. Se současným tempem vypouštění emisí zbývá čas zhruba do roku 2030 k bodu zlomu, ze kterého už nebude návratu. Tedy, že svět vyčerpá tzv. uhlíkový rozpočet. (Chancel; Piketty, 2022).

Obrázek 1: Časová osa průměrné teploty v Evropě

Zdroj: CC BY 4.0 (Hawkins)

Paradoxem pak možná zůstává fakt, že anglická průmyslová revoluce (na rozdíl pak od ostatních zemí) nezapočala rozvojem těžkého průmyslu či dopravy, ale rozvojem

textilního průmyslu. (Pravec, 2021). K průmyslové revoluci však patří ještě jeden fakt. A to vysoký rozvoj urbanizace a s tím spojený rapidní nárůst obyvatelstva. Wilson (2023) uvádí, že v r. 1800 žilo ve městech celosvětově pouze 5% obyvatelstva. Mezi lety 1850 a 1950 se počet obyvatel Země zvýšil dvaapůlkrát, kdežto počet lidí žijících ve městech se zvýšil dvacetinásobně. V roce 1851 se Velká Británie stala první zemí, kde žilo více lidí ve městech než na venkově. V roce 2021 žilo celosvětově ve městech už 56% světové populace a v roce 2050 to bude 68 %. (UN Habitat, 2022). Evropa si svůj populační boom již prožila, jiné části světa ho zažívají nebo mají ještě před sebou. A kde je hodně lidí, tam je i vysoká spotřeba energie.

Prvním, kdo dal do souvislosti globální oteplování a produkci CO₂, byl švédský fyzik a chemik, nositel Nobelovy ceny za chemii Svante Arrhenius. Ten už v roce 1896 odhalil, že se planeta otepluje následkem lidské činnosti a ke stejnému závěru, že se CO₂ uvolňuje spalováním fosilních paliv a to způsobuje globální oteplování, došel zhruba ve stejné době i americký geolog Thomas Chrowder Chamberlin. (Lapka, Cudlínová, Marek, 2011).

Světová klimatická konference v Ženevě se 12.–23. února 1979 odehrávala šest let od začátku ropné krize, 34 let po skončení 2. světové války a 83 let od objevu Svante Arrheniuse. Jednalo se o setkání vědců, kteří deklarovali, že lidmi způsobená klimatická změna může být do budoucna závažný problém. Vznikla zde dohoda o vytvoření Světového klimatického programu, který měl mimo jiné za úkol vytvářet projekci vývoje klimatu. Na tuto první konferenci navazovala další setkání v r. 1985 a 1987, která vyvrcholila vznikem mezivládního vědeckého poradenského orgánu IPCC (Mezivládní panel pro změnu klimatu) v roce 1988. Zakládajícími členy jsou Světová meteorologická organizace a Program OSN pro životní prostředí. (Fakta o klimatu, 2023a).

Na obrázku č.2 je znázorněna první část časové osy dalších důležitých milníků mezinárodních klimatických dohod. U konference smluvních stran v Kjótu stojí za to se na chvíli zastavit.

Obrázek 2: První klimatické dohody

Zdroj: Vlastní zpracování podle Fakta o klimatu, CC BY 4.0

Kjótský protokol, což byla mezinárodní smlouva UNFCCC (Rámcová smlouva OSN o změně klimatu), byl v mnoha ohledech přelomový. Podepsalo ho 192 zemí a hlavním cílem bylo snížit množství skleníkových plynů minimálně o 5 % oproti roku 1990. Kontrolním obdobím byly vyčleněny roky 2008-2012. Dané země měly tedy na změny 11 až 15 let, což byl poměrně ambiciózní plán. Českou republikou byl Protokol podepsán 23.11.1998 a ratifikován v r. 2001. (MŽP, 2008). Různé země měly různé cíle, a tak hlavní tíha ve snižování emisí padla na tzv. rozvinuté státy, zatímco nejlidnatější země světa jako Čína či Indie do této kategorie nespádaly, tudíž žádné závazky ke snižování emisí neměly. USA po nástupu George W. Bushe odmítly Protokol ratifikovat, s odůvodněním, že by to poškodilo jejich hospodářství. Kanada pod vedením předsedy Konzervativní strany Kanady Stephena J. Harpera odstoupila v r. 2011. I přes tato úskalí ale téměř všechny ze 36 zemí, které měly v rámci Protokolu závazky ke snížení skleníkových plynů, své závazky splnily. (Fakta o klimatu, 2023a). V r. 2012 přijat dodatek o pokračování Protokolu, v rámci něhož se země EU zavázaly snížit emise skleníkových plynů o 20 % oproti r. 1990. K tomuto dodatku se již ale připojila jen část původních zemí. (MŽP, 2023)

Ačkoliv se Kjótský protokol mohl zdát v důsledku neúspěšný, protože “nedonutil” největší znečišťovatele k politickým závazkům, ve skutečnosti to byla první reálná politická akce, kdy se v podstatě celý svět uznal klimatickou změnu za lidstvo ohrožující jev. A kde vznikla shoda na nutnosti reálného řešení. Na obrázku č.3 jsou zobrazeny další milníky, které následovaly po Kjótském protokolu, který byl později nahrazen Pařížskou dohodou.

Obrázek 3: Klimatické dohody od r.2005

Zdroj: Vlastní zpracování podle Fakta o klimatu, CC BY 4.0

Hlavním cílem Pařížské dohody bylo udržet průměrnou globální teplotu pod 2 °C oproti hodnotám před Průmyslovou revolucí, adaptovat se na změnu klimatu a financovat nízkoe emisní ekonomický rozvoj. Pařížskou dohodu podepsalo 195 zemí, ačkoliv například USA za prezidenta Donalda Trumpa v r. 2020 od Pařížské dohody odstoupily, aby se k ní zase v r. 2021 v den nástupu Joa Bidena připojily. (Fakta o klimatu, 2023a). Pokud by nějaký optimista chtěl tvrdit, že po všech těchto jednáních se věci musely pohnout k lepšímu, musí být zklamán. Celosvětově byly hodnoty skleníkových plynů v r. 2019 o 54% vyšší než v r. 1990. *“Velikost světové ekonomiky se za toto období podle údajů Světové banky zvýšila přibližně o 120 %. (...) Mezinárodní energetická agentura uvedla, že 80 % světové energie v r. 2019 pocházelo z fosilních paliv.”* (Stern, 2022, s.306). Nicméně jsou příklady, kdy růst ekonomiky nemusí být v přímé úměře se spotřebou fosilních paliv. Tak například ve Velké Británii klesly emise skleníkových plynů v období 1990-2019 o 44 %, zatímco ekonomika vzrostla o 78 %. (Stern, 2022). V roce 2019 měla Velká Británie (kdysi uhelná velmoc) již jen 2 % energetického mixu z uhlí. Pro srovnání, ve stejném roce měla Česká republika v energetickém mixu 43 % energie z uhlí. (Fakta o klimatu, 2023b).

Pařížská dohoda měla ale ještě jednu zásadní “dohru”. Díky ní byla od 91 autorů ze 40 zemí v rámci IPCC vypracována zpráva, která ukázala scénáře, pokud oteplování Země přesáhne 1,5 °C, a jak lze skleníkové plyny snížit. Asi tím nejzásadnějším výsledkem byly emisní scénáře, které udrží oteplování pod 1,5 °C (protože oteplení o 2 °C už by mělo výrazně negativní dopady). Další důležitou informací bylo, že je třeba skleníkové plyny snížit na polovinu do r. 2030 a dosáhnout klimatické neutrality do r. 2050. Na základě těchto poznatků pak vznikla Zelená dohoda pro Evropu, alias Green Deal.

2 GREEN DEAL A ESG

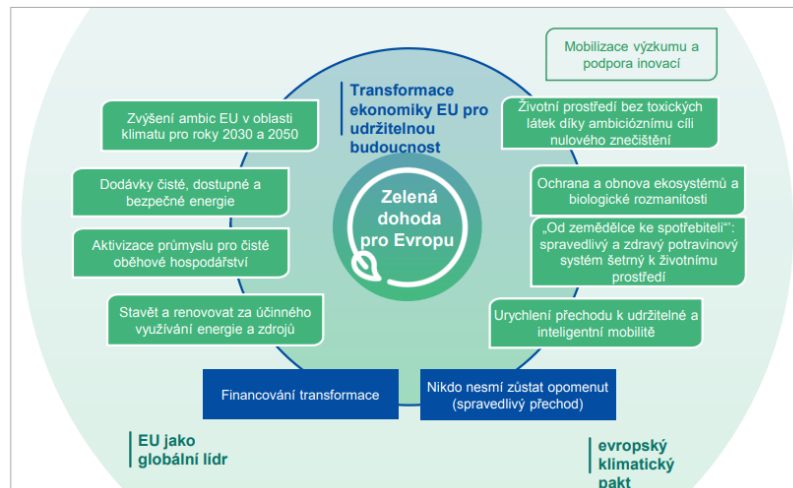
Poměrně překvapivě má dokument Zelená dohoda pro Evropu pouze 25 stran a je ke stažení v českém jazyce. Jasně a srozumitelně jsou zde vysvětleny jak důvody, proč Zelená dohoda pro Evropu vznikla (viz správa IPCC), tak kroky, které budou následovat. Cíl Green Dealu je popsán takto:

“Jedná se o novou strategii růstu, jejímž cílem je transformovat EU na spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou efektivně využívající zdroje, která v roce 2050 nebude produkovat žádné emise skleníkových plynů a ve které bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů.” (Evropská komise, 2019a, s.2).

Nebo ještě takto:

“Zelená dohoda pro Evropu je evropská strategie růstu, která pomůže zlepšit blahobyt a zdraví občanů, zajistit klimatickou odolnost Evropy do roku 2050 a chránit, zachovat a posílit přírodní kapitál EU a biologickou rozmanitost. Hospodářství ve prospěch lidí znamená rovněž spravedlivou transformaci, jež vytváří pracovní příležitosti a zajišťuje, aby nebyl nikdo opomenut.” (Evropská komise, 2021a, s.1).

Stručně řečeně si EU dává za cíl být v r. 2050 prvním klimaticky neutrálním kontinentem, jehož ekonomika nebude závislá na těžbě nerostného bohatství, respektive neobnovitelných zdrojů. Důležitým datem kromě roku 2050 je i rok 2030. Do tohoto termínu si EU dává za cíl snížit emise skleníkových plynů o 55 % oproti r. 1990. Tato opatření jsou známá po názvem Fit to 55 a navázala přímo na Green Deal. Obrázek č.4 níže pochází přímo z dokumentu Zelená dohoda pro Evropu a zobrazuje hlavní klíčové oblasti, kterých se Green Deal týká. Každá oblast je pak v dokumentu rozpracovaná do většího detailu.

Obrázek 4: Green Deal

Zdroj: Evropská komise, 2019a

2.1 Finanční zdroje pro Green Deal

V kapitole 2.2.1 je přímo uvedeno, že Evropská komise odhadla náklady na splnění klimatických cílů do roku 2030 na 260 miliard EUR dodatečných investic, tedy přibližně 1,5 % HDP celé EU roku 2018. A nejedná se o jednorázovou částku, “*tok investic bude muset být dlouhodobě udržitelný*”. (Evropská komise, 2019a, s.16). Evropská komise v dokumentu také přímo uvádí, že bude nutný jak soukromý, tak veřejný kapitál. Jinými slovy, EU nemá dostatek financí, aby celou transformaci mohla ufinancovat z vlastních zdrojů. Počítá tedy s tím, že finance budou získány z:

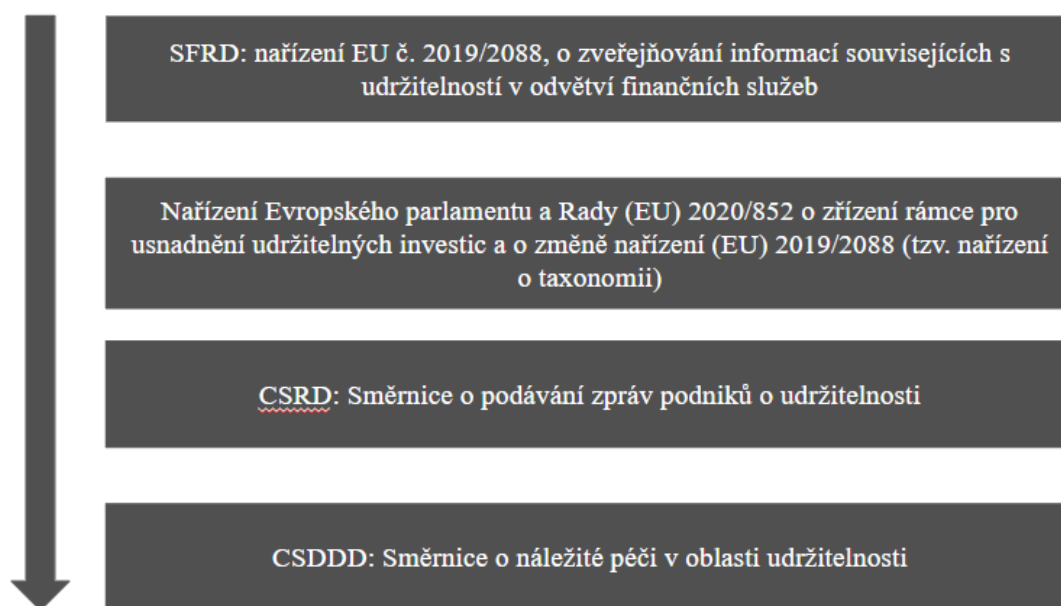
- vlastních zdrojů EU,
- finančních institucí, primárně bank (zelené investice),
- soukromého kapitálu firem.

Aby se zajistil právě lepší a kontrolovanější tok financí do udržitelnosti, vzniklo v rámci Green Dealu několik balíčků regulací.

2.2 Základní legislativa ke Green Dealu

Obrázek č.5 hierarchicky ukazuje hlavní dokumenty. Nařízení EU je vždy právně závazné a platí vždy v celém svém rozsahu v celé Evropské Unii. Směrnice je mírnější. Stanovuje cíl,

který musí země EU splnit. Nicméně implementace do legislativy a způsob dosažení cílů byly ponechány na jednotlivých státech. (Evropská unie, 2022).

Obrázek 5: Hlavní dokumenty ke Green Deal

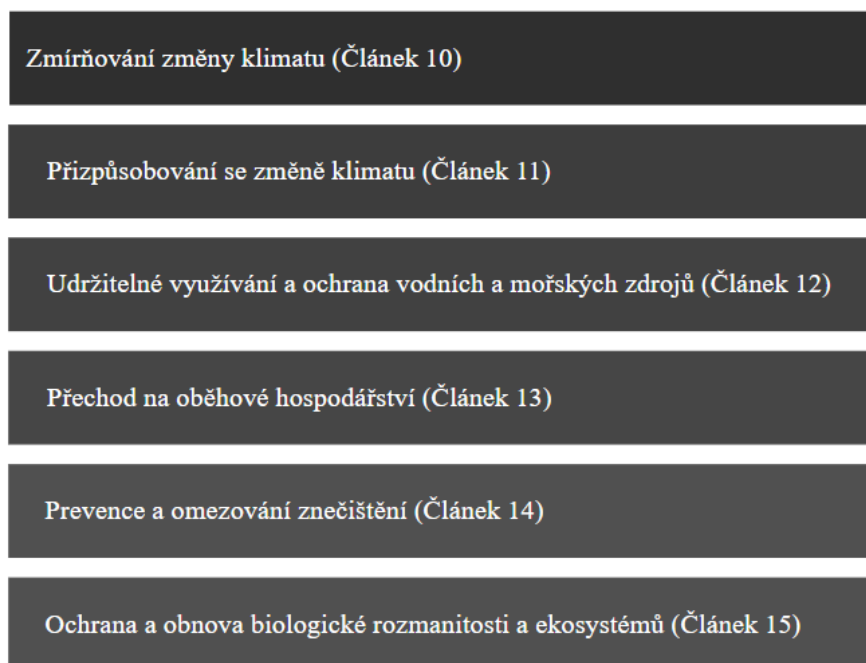
Zdroj: vlastní zpracování

Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb (SFRD) je 16 stránkový dokument, který má (velmi stručně) pomoci přesměřovat veřejný kapitál k udržitelným investicím. Respektive, nařizuje zveřejňovat informace, které pomohou koncovým uživatelům v investičním rozhodování, s ohledem na dopad dané investice na udržitelnost. A to v oblasti enviromentální, sociální nebo v oblasti správy řízení (ESG). V článku 1 definuje, pro koho je toto nařízení závazné: *“Toto nařízení stanoví harmonizovaná pravidla pro účastníky finančního trhu a finanční poradce, jež se týkají transparentnosti, pokud jde o začleňování rizik týkajících se udržitelnosti a zohledňování nepříznivých dopadů na udržitelnost do jejich postupů a o poskytování informací souvisejících s udržitelností ve vztahu k finančním produktům.”* (Evropská komise, 2019b, s.7). Primárně se tedy jedná o banky, pojišťovny, různé správce fondů, finanční poradce aj.

Nařízení o taxonomii neboli Taxonomie EU, podávání zpráv podniků o udržitelnosti, preference v oblasti udržitelnosti a fiduciární povinnosti: Nasměrování finančních prostředků na Zelenou dohodu pro Evropu je 13 stránkový dokument určený podnikům a investorům, který definuje, které aktivity splňují definici udržitelnosti.

“Zavádí jednoznačná kritéria výkonnosti určující, které hospodářské činnosti významně přispívají k plnění cílů Zelené dohody. Kritéria vytvářejí pro podniky a investory společný jazyk, umožňují jim informovat věrohodněji o ekologické činnosti a pomáhají jim řídit již probíhající transformaci. Taxonomie EU bude hrát důležitou úlohu rovněž při vytváření standardu EU pro zelené dluhopisy a ekoznačky EU pro určité retailové finanční produkty.” (Evropská komise, 2021).

Poslední věta vyloženě odkazuje na problematiku Greenwashingu, kdy se některé produkty a služby tváří jako udržitelné, ve skutečnosti však nepřispívají ani ke zmírňování změny klimatu, ani k adaptaci na změnu klimatu. Což jsou jedny z hlavních enviromentálních cílů, jak jsou definovány Evropskou komisí. (Evropská komise, 2020) Udržitelné aktivity tedy musí splňovat definice v jednom nebo více cílů, které jsou přesně popsány v nařízení Evropské komise. Základní přehled oblastí je zobrazen na obrázku č.6.

Obrázek 6: Udržitelné aktivity

Zdroj: vlastní zpracování na základě Nařízení Evropské komise, 2020

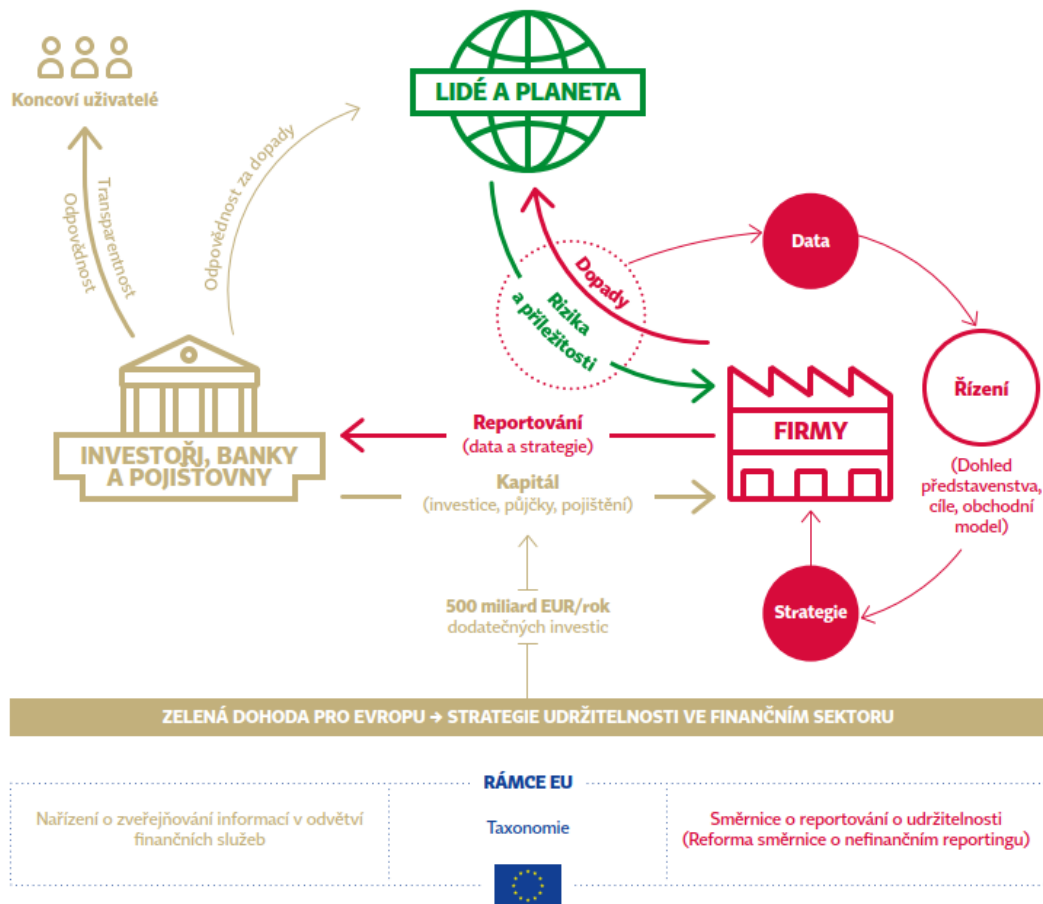
Když se mluví o ESG reportingu, často je tím myšlena **Směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti (CSRD - Corporate Sustainability Reporting Directive)**. Ta navazuje na NFRD (Non-Financial Reporting Directive), která byla vydána už v r. 2014 a která nařizovala velkým společnostem zveřejňovat informace ve vztahu k udržitelnosti. Nicméně se se ukázalo, že NFRD neplní cíl, s jakým byla vydána. Hlavním problémem byl obsah

informací, které firmy zveřejňovaly, protože nebyl stanoven žádný standard. Informace prakticky nebylo možné porovnávat a také nebyl stanoven žádný kontrolní mechanismus, nikdo tedy nevěděl, jak jsou dané zprávy důvěryhodné. (Evropská komise, 2021b). NFRD se navíc týkala pouze asi 11 600 velkých subjektů veřejného zájmu s více než 500 zaměstnanci, tedy bank, pojišťoven a společností kotovaných na burzách. (Málek, Roučková, Kouklíková, 2023) Směrnice CSRD oblast subjektů, na které se vztahuje, významně rozšiřuje a společně s taxonomií mnohem jednoznačněji vymezuje, jaké náležitosti musí report splňovat. Směrnici CSRD se bude tato práce zabývat do většího detailu v následující kapitole.

Směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti (CSDDD) je směrnice, jejímž cílem je *“posílit ochranu životního prostředí a lidských práv v EU i na celém světě. Směrnice o náležité péči stanoví povinnosti pro velké společnosti, pokud jde o skutečné i potenciální nepříznivé dopady v oblasti lidských práv a životního prostředí, které způsobuje jejich vlastní činnost, činnost jejich dceřiných společností a činnost jejich obchodních partnerů.”* (Rada EU, 2023). Směrnice byla schválena na začátku roku 2024 a oproti původnímu návrhu se bude týkat jen malého počtu firem. Podle společnosti Frank Bold Advisory to je odhadem 0,05% firem v EU. (Frank Bold, 2024). Zde je dobré upozornit na spojení *“činnost dceřiných společností a obchodních partnerů”*. Co to znamená? Znamená to, že daná společnost, která bude reportovat, není zodpovědná pouze za svůj vlastní provoz, ale i za svůj dodavatelský řetězec. Směrnice dává firmám návod, jak problémy identifikovat, hodnotit a řešit. Dává ale také pravidla, že společnost musí negativním dopadům ve svém dodavatelském řetězci zamezit, vykonávat prevenci nebo zmírňovat svůj negativní dopad. Dohled je požadován také u přímých obchodních partnerů, přes které firmy prodávají své produkty a služby. (Frank Bold, 2024). Cílem této směrnice tedy je, aby byly lidská práva a péče o životní prostředí dodržovány i v zemích mimo EU a aby se hlídal celý dodavatelský řetězec firem. Dále pak, aby se zmírnila nevýhoda pro firmy, které svoji výrobu ponechaly v EU oproti firmám, které výrobu převedly do levnějších (a legislativně méně přísnějších) zemí. (Frank Bold, 2022).

Aby byly výše uvedené legislativní rámce pochopeny v kontextu, je využít obrázek č.7 od expertní skupiny společnosti Frank Bold.

Tok informací pro udržitelné financování

Obrázek 7: Tok informací pro udržitelné financování

Zdroj: Frank Bold, 2021

Na obrázku č.7 jsou graficky znázorněny všechny čtyři legislativní nařízení či směrnice, které byly vysvětleny výše. CSRD a CSDD, tedy Směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti a Směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti, jsou zobrazeny červenou barvou. Jsou to povinnosti firem, které musí sledovat dopady svého podnikání na Zemi a lidi, zároveň reportují data do finančních institucí, aby:

- dosáhly na zelené úvěry,
- aby do nich investoři investovali, pokud jejich obchodní model dokáže využít udržitelnosti jako byznys příležitosti. (Například, pro vlastníka firmy na tepelná čerpadla, je odklon od topení fosilními palivy příležitostí pro růst firmy.),

- c) aby investor znal rizika spojená s udržitelností při svém investorském rozhodování,
- d) aby byly známy dopady, jaké má firma na planetu a lidi.

Zlatou barvou je zde zobrazeno Nařízení o zveřejňování informací v odvětví finančních služeb (SFRD). Finanční instituce jsou zodpovědné za podávání pravdivých zpráv o investicích směrem k investorům z pohledu udržitelnosti, a tím získávají kapitál ze soukromých zdrojů pro firmy na jejich udržitelnou transformaci. Tím je na ně legislativou přenesena spoluodpovědnost za naplňování cílů udržitelnosti. Taxonomie EU je pojátkem, aby dané informace byly pravdivé, standardizované a reportované činnosti firem měly reálný pozitivní dopad na udržitelnost.

V poslední větě této kapitoly je dobré upozornit na to, že evropská i národní legislativa je mnohem pestřejší. Zde byly autorkou vybrány jen nejdůležitější a nejznámější nařízení a směrnice.

3 ROZBOR LEGISLATIVNÍHO RÁMCE CSRD

Z pohledu firem je nejvíce diskutovaná právě směrnice CSRD, jelikož první povinnost reportovat podle jejích pravidel bude pro vybrané subjekty již v r. 2025, za rok 2024. Společnosti, na které spadala povinnost plynoucí z NFRD budou reportovat už v r. 2024. Nicméně celý proces reportingu bude nabíhat spíše pomaleji a postupně se k němu bude přidávat více a více firem. Směrnice CSRD v češtině ve zkratce nazývána Směrnicí podávání zpráv podniků o udržitelnosti vstoupila v platnost 14.12. 2022. Změnou oproti své předchůdkyni NFRD je především rozšíření subjektů, které budou muset podávat zprávu o udržitelnosti. Jedná se o subjekty, které splňují alespoň dvě ze tří kritérií:

- více než 250 zaměstnanců,
- čistý obrat přesahující 40 milionů eur,
- bilanční suma roční rozvahy více než 20 milionů eur.

Povinně budou reportovat i malé a střední firmy kótované na burzách. (Evropská komise, 2022) a také eminenti mimoevropských cenných papírů, jejichž cenné papíry jsou obchodovány v EU. (Březinová, 2023). Co se týká firem mimo EU, počítá se, že pokud má společnost dceru v EU, která splňuje výše uvedené podmínky, nebo má mateřský podnik pobočku s ročním obratem 40 milionů eur a zároveň dva roky po sobě čistý obrat skupiny v EU více než 150 milionů eur, bude mít také povinnost reportovat.

V EU se nová povinnost dotkne zhruba 50 tisíc firem. V České republice se k r. 2023 odhaduje, že se bude jednat zhruba o tisíc firem. (Frank Bold, 2023). Nutné je také zmínit, že za skupinu bude povinně reportovat mateřská společnost, proto se do uvedené tisícovky firem nepočítají největší české společnosti typu Česká spořitelna, a.s., nebo Škoda auto a.s.. Obě tyto společnosti přitom avizují, že budou vydávat vlastní ESG reporting. Škoda auto a.s. již například vydává Zprávu o udržitelném rozvoji od r. 2005. (Škoda auto, 2023).

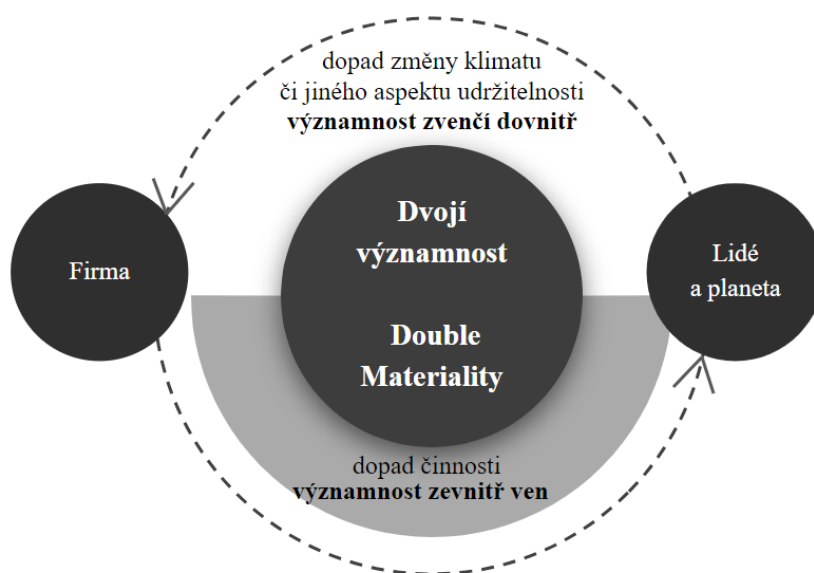
3.1 Double Materiality

Pokud se podíváme na obsah požadovaného reportu, důležitým termínem je tzv. Double Materiality. Do češtiny je tento termín překládán jako “dvojitá významnost.” Tato dvojitá významnost představuje klíčový ukazatel, jak udržitelné faktory (pozitivní i negativní) ovlivňují

finanční hodnotu společnosti. Podle Heuera (2022) hledisko dvojí významnosti požaduje vykazovat:

- e) jaký dopad má vaše organizace na životní prostředí a lidi (společnost) = materialita zevnitř ven,
- f) jaká rizika a příležitosti jsou spojena s problémem udržitelnosti (jak například změna klimatu ovlivňuje výkon, postavení nebo rozvoj dané společnosti) = materialita zvenčí dovnitř.

Graficky může být dvojí významnost zobrazena jako obrázek č.8 viz níže.

Obrázek 8: Double Materiality

Zdroj: vlastní zpracování

Výše uvedené může být uvedeno na příkladu fiktivní nizozemské zemědělské společnosti. Ta by ve významnosti zevnitř ven, tedy v dopadu zemědělské činnosti na planetu a lidi, musela analyzovat veškeré environmentální i sociální body (zda používá chemikálie, zda neznečišťuje odpadní vody, zda má živočišnou či rostlinnou výrobu, zda nepodniká v chráněném území, jak její podnikání ovlivňuje místní lidi, atd.) Z pohledu zvenčí dovnitř by rizikem mohlo být zvýšení hladiny moře a zatopení zemědělské půdy. (Jen si vzpomeňme na starobylé irácké město Uruk, kdy vzestup hladiny moře o 2 metry znamenal zavlažení území až 200 km daleko.) Naopak příležitostí by mohl být zvýšený zájem koncových zákazníků o bio produkci. Veškeré tyto dopady, rizika a příležitosti by musela firma analyzovat, měřit a vykazovat.

3.2 Standardy ESRS

Dalším důležitým termínem jsou tzv. Standardy, to jsou oblasti, podle kterých budou firmy o udržitelnosti reportovat napříč průmyslovými sektory. Zavedení těchto standardů a jejich povinností přinesla právě směrnice CSRD. Standardy připravila Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví EFRAG a jsou známy pod zkratkou ESRS (European sustainability reporting standards). Jelikož v minulosti již některé standardy existovaly, (například GRI standardy = The global standards for sustainability impacts, ISSB = International Sustainability Reporting Standards Board, nebo ISO 26000, aj.), byla velká snaha finální podobu ESRS těmto existujícím standardům maximálně přiblížit.

Legislativně se jedná o nařízení komise v přenesené pravomoci (EU), kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU, pokud jde o standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti (Evropská komise, 2023b). Právě Směrnice 2013/34 o ročních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků vyžaduje, aby vybrané společnosti *“zahrnovaly do zvláštního oddílu své zprávy vedení podniku nebo konsolidované zprávy vedení podniku informace nezbytné k pochopení dopadů podniku na otázky udržitelnosti a informace nezbytné pro pochopení toho, jak otázky udržitelnosti ovlivňují vývoj podniku, jeho výkonnost a postavení. Podniky mají tyto informace připravovat v souladu se standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti, počínaje účetním rokem uvedeným v čl. 5 odst. 2 směrnice (EU) 2022/2464 pro každou kategorii podniků.”* (Evropská komise, 2023b, s.1).

Proč se tedy mluví o **ESG reportu** a nepoužívá se jiná zkratka? Protože Evropské standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti (ESRS) rozdělily standardy do 5 kategorií. První dvě kategorie jsou Obecné požadavky a Obecné informace (tzv. průřezové standardy). Zbýlé 3 kategorie jsou rozděleny na oblasti environmentální / životního prostředí (**E**), sociálních věcí (**S**) a oblasti správy a řízení podniku (**G**, od anglického termínu Governance) (tzv. tématické standardy). Poslední kategorií jsou odvětvové standardy.

Průřezové a tématické standardy jsou povinné pro všechny podniky bez ohledu na odvětví. Schválení některých sektorových standardů mělo být již v r.2024, nakonec se kompletní schválení odložilo na r. 2025. Jedná se o standardy pro dopravu, zemědělství, petrochemický průmysl, silniční dopravu, potravinářství nebo výrobu textilu. (Březinová,2023).

Základní strukturu povinných standardů znázorňuje tabulka 1:

Tabulka 1: Povinné standardy ESRS

ESRS 1 Obecné požadavky	ESRS 2 Obecné informace	ESRS E1 Změna klimatu	ESRS S1 Vlastní pracovní síla	ESRS G1 Chování podniků
		ESRS E2 Znečištění	ESRS S2 Pracovníci v hodnotovém řetězci	
		ESRS E3 Vodní a mořské zdroje	ESRS S3 Dotčené komunity	
		ESRS E4 Biologická rozmanitost a ekosystémy	ESRS S4 Spotřebitelé a koncoví uživatelé	
		ESRS E5 Využívání zdrojů a oběhové hospodářství		

Zdroj: vlastní zpracování

Nepovinné údaje budou vykazovány na základě významnosti. Firmy si tak budou stanovovat, které standardy jsou významné a které nebudou muset zveřejňovat. Toto rozhodnutí musí být odůvodněno analýzou významnosti.

3.3 Zpráva o udržitelnosti v české legislativě

Dne 30. srpna 2023 vydal rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny ČR usnesení k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk 488 – 2. čtení). Usnesení reagovalo na Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088. Termín „Zpráva o udržitelnosti“ se v usnesení objevuje celkem sedmadvacetkrát, nejdůležitější je ale pravděpodobně ve Změně zákona o účetnictví, kde určuje, že název části osmé zní: „Zpráva o udržitelnosti“. A dále definuje § 32f až § 32k, které určují Povinnost vyhotovovat zprávu o udržitelnosti, Výjimku z povinnosti vyhotovovat zprávu o udržitelnosti, Vymezení zprávy o udržitelnosti, Povinnost vyhotovovat konsolidovanou zprávu o udržitelnosti, Výjimky z povinnosti vyhotovovat konsolidovanou zprávu o udržitelnosti, Vymezení konsolidované zprávy o udržitelnosti. Dále je zde věnována pozornost procesu Ověřování zprávy o udržitelnosti a vysloveně zmiňuje povinnost zprávu vydávat v jednotném elektronickém formátu. Dále je definováno, co musí být ve Zprávě auditora.

4 PŘÍPRAVA NA ESG REPORTING V PRAXI

Možná strategie, jak se připravit na ESG reporting, je v této práci představena na příkladě společnosti ICE Industrial Services a.s.. Tato společnost je od r. 2018 součástí MTX Group. Skupina, kterou tvoří 26 firem, má celkově cca 2500 zaměstnanců a v roce 2022 měla obrát 71 mld. Kč a výši aktiv 28 mld. Kč. Jedná se o průmyslově obchodní a výrobní holding, který sídlí v České republice. MTX Group se angažuje v 5 oblastech podnikání. Jedná se o kovy, energetické komodity, obaly, trading a služby. (MTX, 2022). A právě do oblasti služeb je zařazena i společnost ICE Industrial Services a.s., jež je vlastněna z 60 % společností Strojmetal Aluminium Forging a.s. a ze 40 % Ing. Tomášem Vránkem, MBA. Strojmetal Aluminium Forging a.s. se zabývá výrobou a diagnostikou kovaných dílů z hliníkových slitin pro automobil a dopravu.

4.1 Příprava

Prvním bodem při zvažování, zda ICE Industrial Services a.s. má vydávat svoji Zprávu o udržitelnosti, dále již ESG report, je interní sladění ve vedení společnosti. Podle výsledku hospodaření za rok 2022, které je více rozebráno v následující kapitole, nemusí být pro společnost ESG report povinný. Vedení společnosti je reprezentováno Ing. Tomášem Vránkem, MBA, předsedou představenstva, Ing. Barborou Havířovou, místopředsdkyní představenstva a Josefem Pokorným, členem představenstva. Dále je nutné nastavení interních rolí a odpovědností, včetně časových milníků. Je důležité myslet na procesy, které usnadní každoroční vypracování ESG reportu. Součástí by také mělo být vyškolení zaměstnanců a zavedení či opravení procesů týkajících se správy a řízení společnosti. Důležité je myslet na to, že se data do ESG reportu sbírají téměř z celé firmy, je tedy třeba dobrá koordinace celého týmu. V neposlední řadě je nutné myslet na nedostatečnou interní zkušenost s řízením témat týkajících se udržitelnosti. Ať se jedná o sledování legislativy, téma využívání obnovitelných zdrojů energie, řízení dodavatelského řetězce a dalších bodů.

4.1.1 Vlastnická struktura a legislativní podmínky

Jak již bylo řečeno v kapitolách výše, aby se firmy týkala povinnost zveřejňovat ESG report, musí splňovat minimálně dvě ze tří podmínek dané legislativou. ICE Industrial Services a.s. nesplňovala k r. 2022 ani jednu z podmínek viz Tabulka 2.

Tabulka 2: Podmínky pro povinný ESG reporting ICE

Legislativní podmínky	ICE Industrial Services a.s. k 31.12.2022
Více než 250 zaměstnanců	Přepočtený počet zaměstnanců 176
Čistý obrat přesahující 40 milionů eur, cca 1 mld. Kč	Čistý obrat 391 000 000 Kč
Bilanční suma roční rozvahy více než 20 milionů eur, cca 500 milionů Kč	Celková čistá aktiva 239 980 000 Kč

Zdroj: Výroční zpráva ICE Industrial Services, 2022

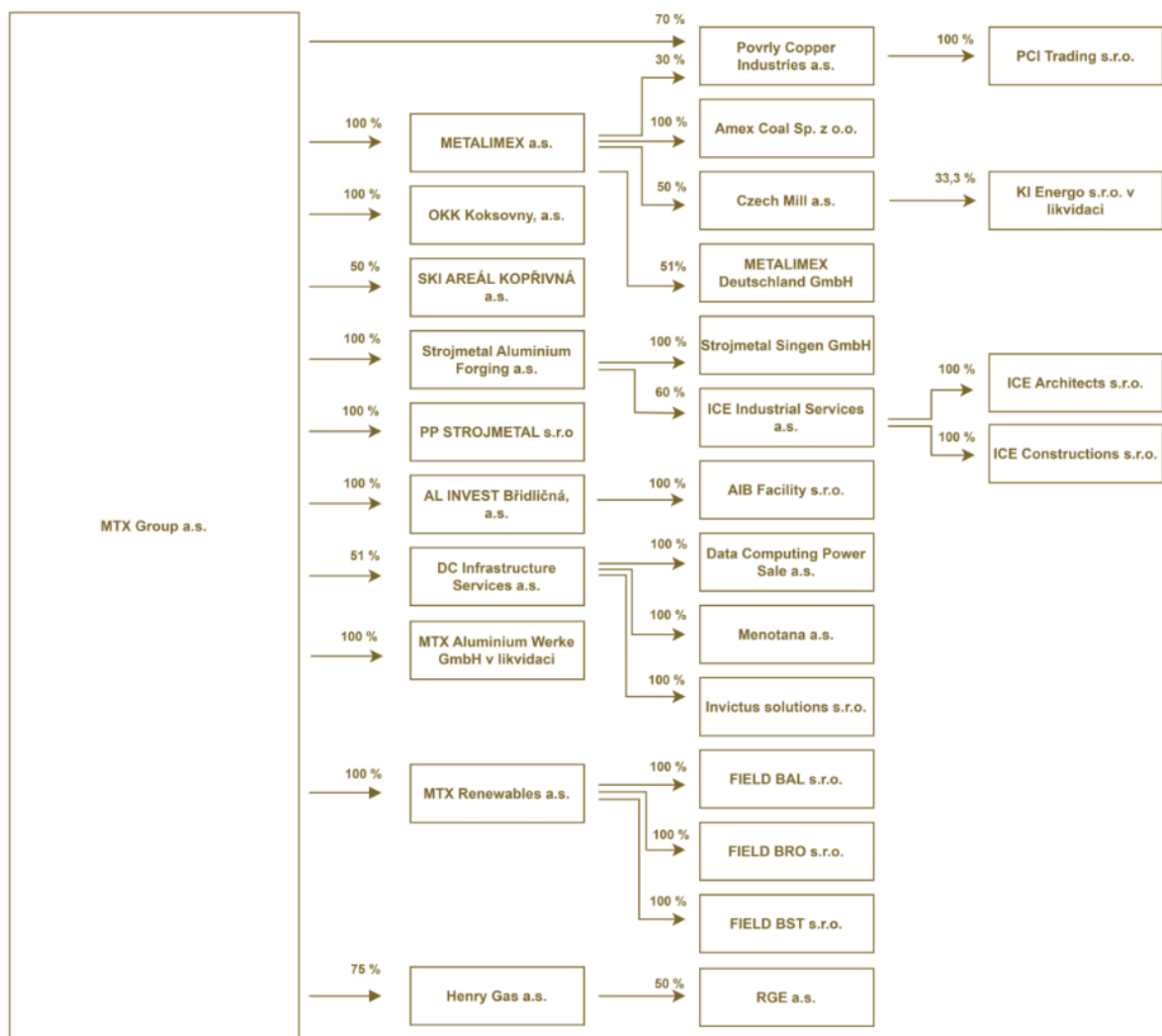
Z tabulky výše je tedy patrné, že by společnost ICE Industrial Services, pokud by se její finanční výsledky a počet zaměstnanců v r. 2024 zásadně nezvýšily, nemusela ESG report zveřejňovat. A i kdyby naplnila dvě ze tří nutných podmínek, stejně by se jí povinnost netýkala. Je totiž dceřinou společností Strojmetal Aluminium Forging a.s.. Této společnosti se ESG reporting týkat bude, jelikož v r. 2022 její finanční výsledky a počet zaměstnanců vypadal tak jak znázorňuje Tabulka 3.

Tabulka 3: Podmínky pro povinný ESG reporting Strojmetal

Legislativní podmínky	Strojmetal Aluminium Forging a.s.
Více než 250 zaměstnanců	Přepočtený počet zaměstnanců 549
Čistý obrat přesahující 40 milionů eur, cca 1 mld. Kč	Čistý obrat 4 308 246 000 Kč
Bilanční suma roční rozvahy více než 20 milionů eur, cca 500 milionů Kč	Celková čistá aktiva 5 148 284 000 Kč

Zdroj: Výroční zpráva Strojmetal Aluminium Forging, 2022

ESG reporting je postaven na myšlence, že za dceřiné společnosti vždy reportuje mateřská společnost. To znamená, že pokud by ani Strojmetal Aluminium Forging a.s. nesplňovala povinné podmínky pro ESG reporting, muselo by se jít zase o jednu úroveň výše a dle vlastnické struktury se podívat, zda podmínky splňuje 100% vlastník Strojmetal Aluminium Forging MTX Group a.s.. Tento princip je univerzálně platný a postupují tak všechny společnosti ve skupině viz struktura skupiny MTX Group na obrázku č.9.

Obrázek 9: Struktura MTX Group

Zdroj: MTX Group, interní prezentace, 2023

I přesto, že společnost ICE Industrial Services a.s. nespĺňuje legislativní podmínky pro povinné zveřejňování Zprávy o udržitelnosti (dále již ESG reportingu), její vedení zvažuje, že by ji vydávala.

Důvodem je právě majetkové propojení se Strojmetalem Aluminium Forging, který však podniká v diametrálně jiném oboru než ICE Industrial Services.

Kromě vlastnické struktury, obratu a majetku je pro zveřejňování ESG reportu ještě důležitý jeden bod. ICE Industrial Services neobchoduje své akcie na burze cenných papírů. Pokud by se však v budoucnu rozhodla, že akcie obchodovat chce, platila by pro ni povinnost ESG reportingu.

4.1.2 Identifikace uživatelů ESG reportingu

Pro společnost ICE Industrial Services a.s. je primárně důležité stanovit si cílovou skupinu, pro kterou bude ESG report určen. Vzhledem k majetkovému propojení s MTX Group se pravděpodobně nebude jednat o banky. Podmínky získávání finančních produktů bank (úvěry aj.) se odvíjejí od podmínek, které vyjednává MTX Group, nevyjednává si je společnost ICE Industrial Services individuálně. Cílovou skupinou se tak jeví spíše odběratelé (zákazníci), kteří sami budou potřebovat data ze svého dodavatelského řetězce pro svůj vlastní ESG report a strategii udržitelnosti. Bude se pravděpodobně jednat o velké evropské automobilové společnosti jako je VW (do které spadá i pro ICE významný klient Scania), které již svůj dodavatelský řetězec monitorují a mají nastavena jasná pravidla, co musí jejich dodavatelé splňovat. V neposlední řadě se bude jednat o akcionáře společnosti.

4.2 Analýza

Po rozhodnutí představenstva, že společnost musí nebo chce vydat svůj vlastní ESG report, nastává období analýzy podniku. Patří do něj popis obchodního modelu, sladění obchodní strategie s otázkami udržitelnosti. Zde je dobré znovu připomenout, že udržitelnost není v ESG reportu vnímána pouze z ekologického pohledu či z pohledu péče o lidi. Udržitelnost je zde vnímána opravdu jako dlouhodobá strategie firmy, která bere v potaz měnící se prostředí. Jak legislativní, byznysové, tak to z pohledu klimatických změn. Následuje zapojení zúčastněných stran nebo-li Stakeholders. Závěrečnou kapitolou analýzy je pak posouzení materiality firmy, která byla vysvětlena v kapitole Double Materiality.

4.2.1 Obchodní model

Nedílnou součástí ESG reportu je stručný popis obchodního modelu a strategie společnosti (účetní jednotky).

Předmětem podnikání ICE Industrial Service a. s. je především *výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení. Dále montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení. Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. A na posledním místě pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor.* (ICE Industrial Services, 2022. S.42).

Stručně řečeno, ICE Industrial Services je automatizační firma, která se primárně zaměřuje na výrobu komplexních strojů pro průmyslovou automatizaci. Zaměstnává vysoce

kvalifikované zaměstnance, kteří zvládají zakázku od klienta od prvotního návrhu linky, po detailní nákres (konstruktéry a elektroprojektanty), přes montáž strojů (elektromontéry) po oživení linky (PLC programátory a robotiky). 53 % zaměstnanců jsou vysokoškolsky vzdělaní lidé.

Právě obchodní model je základem pro rozhodnutí vydávat vlastní ESG report, i když se společnosti ICE Industrial Services povinně netýká. Důvody jsou primárně tři:

- 1) data by společnost stejně musela sbírat pro konsolidovaný ESG report Strojmetal Aluminium Forging,
- 2) zákazníci už nyní vyžadují určitý typ informací o udržitelnosti, které společnost musí certifikovat,
- 3) pokud by nějaká organizace nebo banka chtěla Zprávu o udržitelnosti, musela by společnost ICE dodat konsolidovaný ESG report Strojmetal Aluminium Forging, který má však diametrálně jinou oblast podnikání.

Poslední bod je důležitý. Strojmetal Aluminium Forging a.s. je lídr *oboru zápusťového kování hliníkových dílů včetně jejich obrábění a montáže*. (Strojmetal Aluminium Forging, 2023, s.12). Hlavními klienty jsou zahraniční odběratelé z EU, primárně automobilový průmysl, který je hlavním odběratelem hliníkových výrobků pro podvozkové díly osobních automobilů. (Strojmetal, 2023) Výrobnímu charakteru firmy odpovídá i vzdělanostní složení společnosti, kdy je plných 71 % lidí v dělnických pozicích.

Z pohledu základních kritérií ESG reportingu má tedy Strojmetal Aluminium Forging logicky diametrálně odlišnou byznys strategii, než ICE Industrial Services, diametrálně jinou strukturu zaměstnanců, naprosto odlišné vstupy do výroby produktů, jiný dodavatelsko-odběratelský řetězec. Strojmetal Aluminium Forging je mnohem více navázaný na automobilový průmysl, ačkoliv v automatizaci je automobilový průmysl také největší investor do automatizace výroby.

4.2.2 Sladění obchodní strategie

Společnost ICE Industrial Services nepostavila svůj byznys model na tématu udržitelnosti. Bude tedy nutné, aby principy udržitelnosti teprve integrovala do všech procesů ve společnosti, tak jak to nařizují legislativní požadavky. Důležité je propojení obchodní strategie, strategie udržitelnosti a risk managementu do jednoho smysluplného a propojeného celku. Dle legislativy budou společnosti povinny uvádět strategické cíle, informace o řízení společnosti a dopady na všechny oblasti udržitelnosti.

Dle společností Deloitte a Frank Bold, které vytvořily příručku pro vykazování Zprávy o udržitelnosti (2023), jsou v této fázi procesu nejdůležitější čtyři oblasti:

- 1) mít kvalitní popis postavení ICE Industrial Services na trhu,
- 2) vědět, která témata strategie souvisejí s tématem udržitelnosti (s pozitivním i negativním dopadem),
- 3) mít dobře popsany obchodní model včetně dodavatelsko-odběratelského řetězce,
- 4) mít detailní informace o produktech a službách.

K poslednímu bodu patří informace typu, jaké má ICE Industrial Services skupiny zákazníků (popřípadě chce mít v budoucnu), geografických oblastech podnikání (nejedná se pouze o místo sídla společnosti) a rozdělení příjmů podle segmentů odvětví, které definují standardy ESRS. Zvláštní zřetel je v legislativě upřen na odvětví, kde je velký potenciál ke změně. Jedná se o *zemědělství, těžba uhlí, těžební průmysl obecně, distribuce ropy a zemního plynu, energetika, silniční doprava, výroba motorových vozidel, produkce potravin a nápojů a textilní průmysl*. (CIRAA, 2024).

Legislativa také nařizuje podrobnější reporting pro společnosti se „zapojením do specifických odvětví“. To se společnosti ICE Industrial Services nebude týkat, jelikož se přímo nepodílí na výrobě fosilních paliv, chemických látek, kontroverzních zbraní ani pěstování a výrobě tabáku. Na závěr představení obchodní strategie bude společnost definovat cíle udržitelnosti. Cíle musí být realistické, zároveň dostatečně ambiciózní. Nesmí se zapomínat na hlavní důvod a cíl, proč se vůbec ESG report dělá. A to zastavit oteplování planety. Pokud budou firemní cíle čistě administrativního charakteru nebo budou pouze popisovat současný stav, nebudou naplňovat cíle, kvůli kterým se celá tato agenda dělá. Firemní cíle musí být ve formátu SMART, musí být stanoveny milníky a průběžné i cílové sledování pokroku. Je důležité nezapomenout na budoucí produkty a služby, které by měly vznikat v souladu s udržitelnou obchodní strategií.

4.2.3 Zapojení zúčastněných stran: Stakeholders

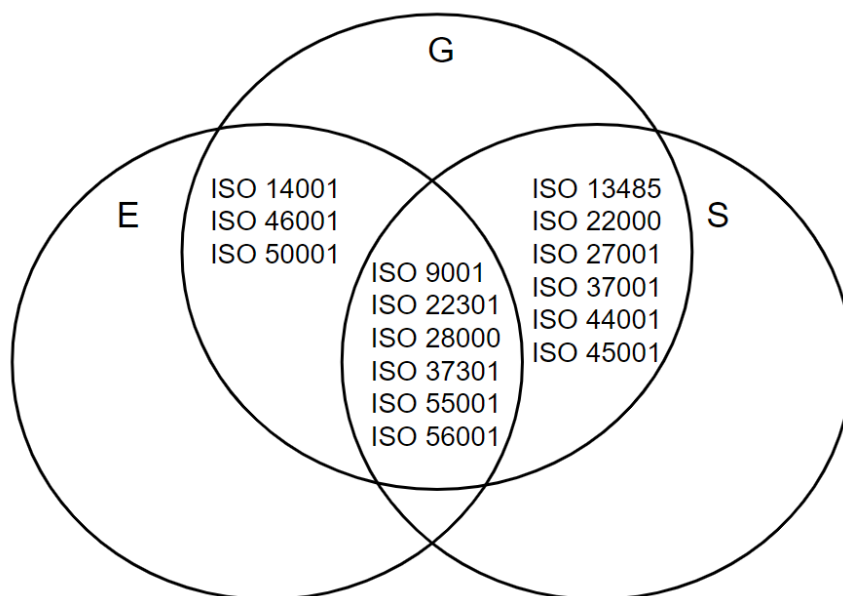
V příručce od společnosti Deloitte a Frank Bold o vykazování Zpráv o udržitelnosti (2023) je tato definice Stakeholders: *„Dotčené zúčastněné strany jsou ty, jejichž zájmy jsou nebo by mohly být ovlivněny – pozitivně nebo negativně – činností společnosti a jejími přímými a nepřímými obchodními vztahy v celém hodnotovém řetězci.“* (2023, poznámka pod čarou 46). Ve strategii udržitelnosti musí být pohled zúčastněných stran zahrnut. Vzhledem k tomu,

že bude report ESG podléhat auditu, je nutné myslet na to, aby nebyly žádné důležité skupiny opomenuty.

V případě ICE Industrial Services se může jednat o několik skupin zúčastněných stran, kde ne všechny budou nakonec vybrány jako důležití partneři.

- 1) **Investoři a akcionáři:** Hlavním investorem (60% majitelem) je již zmiňována společnost Strojmetal Aluminium Forging a.s.. ICE Industrial Services musí reagovat na její strategii udržitelnosti. 100% vlastníkem Strojmetal Aluminium Forging je již zmíněná společnost MTX Group. Tato společnost sama vydala interní pokyn, že všechny společnosti ve skupině musí naplňovat strategii udržitelnosti MTX Group. Ta přesně stanovuje, jakými oblastmi se chce skupina zabývat. Jedná se o péči o lidi a jejich okolí, digitalizaci a automatizaci, inovativní vývoj výrobků a služeb, recyklaci odpadů, snižování energetické náročnosti procesů, využívání obnovitelných zdrojů energie a využívání Brownfieldů pro rozvoj společností.
- 2) **Banky:** ICE Industrial Services a.s. má bankovní účet u České spořitelny, a.s. a u Commerzbank AG.
- 3) **Zaměstnanci:** Klíčoví Stakeholders. ICE Industrial Services má ve výrobním odvětví unikátní firemní kulturu. Tomáš Vránek, zakladatel a menšinový vlastník, se dlouhodobě snaží o vybudování organizace na tyrkysových základech. V ICE Industrial Services je hierarchicky velmi plochá organizační struktura. U technických pozic v podstatě neexistuje liniový management. Jedná se o sebeřízenou strukturu, kdy jsou zaměstnanci propojeni na projektu pro daného klienta. Jakmile projekt skončí, tým je rozpuštěn a jednotliví lidé jsou přiřazeni opět na jiný projekt. Z toho důvodu je i péče a rozvoj zaměstnanců jiný než v tradičně řízených společnostech. Pohled zaměstnanců je však klíčový i pro body, které budou povinně reportovány. Jako je bezpečnost při práci, odměňování, rovný přístup k zaměstnancům či ochrana oznamovatelů.
- 4) **Pracovníci v hodnotovém řetězci:** V případě ICE Industrial Services se bude jednat primárně o pracovníky v dodavatelském řetězci. Společnost bude muset stanovit kritéria a kontrolní mechanismy, které pak bude na své dodavatele uplatňovat. Tato kritéria budou muset být nově vytvořena.
- 5) **Koncoví uživatelé a zákazníci:** Zákazníci budou pravděpodobně nejklíčovější partneři. Již nyní mají zákazníci ICE Industrial Services jasné požadavky, které musí jejich dodavatelé splňovat. Většinou jsou požadavky kontrolovány pomocí certifikovaných

orgánů. Po ICE Industrial Services se tedy požadují například ISO certifikáty. K 12.4.2024 měla společnost 2 certifikace ISO a to ISO 9001-Systém řízení kvality (TÜV, 2024b) a ISO 14001-Systém řízení ochrany životního prostředí (TÜV, 2024b). Certifikací ISO je ale mnohem více a lze jejich získání využít i jako měřitelný cíl, ke kterému se společnost ve strategii udržitelnosti zaváže. Pro představu, jak ISO normy mohou pomoci naplnit cíle ESG, může posloužit obrázek 9 níže.

Obrázek 10: Propojení ISO a ESG

Zdroj: vlastní zpracování na základě Soukupová, 2024

Kromě ISO certifikací, které chtějí zákazníci už nyní, jsou požadovány i další dokumenty, dokládající udržitelnost společnosti ve všech aspektech ESG.

Pro ICE Industrial Services významný zákazník, společnost Scania (součást skupiny Volkswagen), si nechává zpracovat SAQ 5.0 Rating. Tento Rating Volkswagen na svých stránkách popisuje jako „sebehodnotící dotazník (SAQ) o udržitelnosti. Byl vyvinut průmyslovou iniciativou Drive Sustainability a pokrývá otázky v oblasti lidských práv a pracovních podmínek, životního prostředí, obchodní etiky, řízení dodavatelů a také odpovědného získávání surovin. SAQ je hodnocení založené na dokumentech, kde jsou vyžadovány důkazy pro zhodnocení všech otázek.“ (Volkswagen, 2024). Právě dokumenty, které jsou už nyní vyžadovány, dávají jasnou odpověď na otázku, jaké oblasti jsou pro skupinu VW zásadní. A i na tomto příkladě je vidět, jak ESG report vychází již ze zavedených reportů udržitelnosti.

Při posledním měření měla byla společnost ICE hodnocena v sedmi oblastech, ve kterých musela zodpovědět několik podotázek a doložit je dokumenty.

Jednalo se o oblasti:

- Company Management,
- Human Right and Working Conditions,
- Health and Safety,
- Business Ethics,
- Enviroment,
- Responsible Supply Chain Management,
- Responsible Sourcing of Raw Materials.

Nejvyššího hodnocení dosáhla v oblasti Business Ethics, nejnižšího v oblasti Responsible Supply Chain Management.

1) Místní komunity

V případě ICE Industrial Services je nutný dialog s městem Žďár nad Sázavou, kde sídlí hlavní výroba společnosti. ICE v dubnu 2024 nebyl vlastníkem nemovitosti, ve které sídlí, nicméně vlastní pozemek v průmyslové zóně Jamská II, který sousedí se stávající provozovnou. Město Žďár nad Sázavou jasně definovalo, které typy průmyslu chce v této lokalitě podporovat. Jedná se o obory:

- *průmysl 4.0,*
- *technologie pro uhlíkovou neutralitu nebo nízko-emisní ekonomiku,*
- *softwarové technologické firmy,*
- *pokročilé průmyslové technologie,*
- *lékařské a farmaceutické technologie, biomedicína a biotechnologie a příbuzné obory k výše uvedeným,*
- *průmysl pokročilých technologií a materiálů,*
- *firmy obecně s vysokým podílem přidané hodnoty práce,*
- *stavebnictví a služby spojené se stavebnictvím v případě, že v okolí není zastoupen obdobný obor.*

(Žďár nad Sázavou, 2020)

ICE Industrial Services tedy v případě stavby vlastní provozovny bude muset splňovat tyto požadavky, stejně tak požadavek na zelenou střechu, zelenou fasádu, využívání šedé a srážkové vody, osvětlení (vzhledem k blízkosti CHKO Žďárské vrchy), úpravu zpevněné plochy (upřednostnění propustných povrchů), % zeleně, hospodárné nakládání s energií aj.

Mezi spolupracující komunity se řadí i školy. Zde má společnost ICE Industrial Services výhodu, že s koncepční spoluprací se školami začala už v r. 2023. Pod mottem „vzděláváme napříč generacemi“ má koncepci spolupráce zahrnující mateřské školy, základní školy, střední a vyšší odborné školy, univerzity. Kromě toho ve spolupráci s Activem, střediskem volného času, příspěvkovou organizací města Žďár nad Sázavou, pořádá od stejného roku kroužky robotiky pro děti od 3. třídy po středoškoláky. Zároveň má vlastní Industrial Academy, která má výukové programy jak pro soukromé společnosti, tak (ve spolupráci s Úřady práce ČR) pro fyzické osoby.

Ve spolupráci s místními komunitami tedy může společnost ICE Industrial Services pokračovat v koncepcích, které si nastavila.

2) Nevládní organizace

Vzhledem k oblasti podnikání a velikosti společnosti nebudou pravděpodobně pro ICE Industrial Services nevládní organizace mezi hlavními Stakeholders.

3) Tisk

U velkých významných společností může být tisk jedním z hlavních zástupců zainteresovaných stran. V případě ICE Industrial Services tomu tak pravděpodobně nebude. Společnost se navíc nedostává do žádného střetu zájmů vlastnictvím jakýchkoliv mediálních firem. Ve své marketingové strategii má navíc jasně stanoveno, že nebude platit za PR společnosti.

4) Dodavatelé

Dodavatelé budou klíčoví z pohledu hlídání dodavatelského řetězce. Nejdůležitější budou transparentní komunikace a požadavky ICE Industrial Services na své dodavatele v návaznosti na požadavky vlastních zákazníků. Požadavky na dodavatele nemá k dubnu 2024 ještě společnost zpracovány.

5) Vláda a regulační orgány

Společnost ICE Industrial Services neprovádí lobbying v politických kruzích. Tento partner tedy pro společnost pravděpodobně nebude klíčovým zainteresovaným partnerem. Pro ICE Industrial Services bude klíčové sledovat nadále legislativu, což vzhledem k velikosti společnosti a nižšímu personálnímu zabezpečení společnosti (a jeho odbornosti) může být určité riziko.

4.2.4 Posouzení materiality

Posouzení materiality je v ESG reportingu klíčovým krokem. Pro společnost ICE Industrial Services bude tato část pravděpodobně nejnáročnější. Legislativa byla psána pro opravdu velké podniky, kterým ICE Industrial Services není. „Materialitu lze chápat jako filtr pro identifikaci nejvýznamnějších dopadů, rizik a příležitostí, které je třeba zveřejnit“. (Deloitte, Frank Bold, 2023, s.90). Výhodou ICE Industrial Services je, že vlastní výroba (která je minimální, v dubnu 2024 se výrobou ve společnosti zabývali 2 lidé a to se jednalo o svařování) má na životní prostředí zanedbatelný negativní dopad. (Ve sledování uhlíkové stopy vlastní výroba spadá pod Scope 1). Společnost jinak nic nevyrobí, v podstatě z nakoupených komponent smontuje stroje a ty „oživí“, aby se hýbaly.

Horší to bude se sledováním dodavatelského řetězce, kde zatím nemá vypracované žádné kontrolní mechanismy (Scope 3) a v nakupování energií (Scope 2), protože tím, že společnost nevládní žádné nemovitosti a je v nájmech, má minimální možnost ovlivnit dodavatele energií, či postavení obnovitelných zdrojů energie pro svoji potřebu.

Z pozitivních dopadů může stavět na zaměstnávání vysoce kvalifikovaných lidí a odborné práci, která má minimální dopad na zdraví zaměstnanců.

Příležitosti se mohou jevit v nových zákaznících, kteří budou svoje cíle udržitelnosti řešit přes automatizaci vlastní výroby, logistiky či jiných procesů.

Co může společnosti ICE Industrial Services v této fázi velmi pomoci, bude analýza srovnatelných firem a analýza ESRS standardů.

Standardy jsou v legislativě popsány pouze jako v tabulce 4 níže (vybrána pouze část pro ukázkou), jsou tedy jen vodítkem pro výběr konkrétních ukazatelů.

Tabulka je vytvořena z interního dokumentu, který byl poskytnut společnosti ICE Industrial Services ze skupny MTX. Pro vlastní stanovení materiality je ale použitelná pouze pro high level pohled a rozhodnutí, zda je daná oblast pro společnost určité nevýznamná, spíše

nevýznamná, významná nebo velmi významná. Hana Březinová v knize ESG a účetní souvislosti (2023, s.217) definuje významnost jako „*takovou informaci, o níž by bylo možné rozumně předpokládat, že by její opomenutí nebo nesprávné uvedení mělo vliv na rozhodnutí, která uživatelé činí na základě účetní závěrky podniku. Významnost jednotlivých položek se posuzuje v souvislosti s jinými obdobnými položkami.*“

Tabulka 4: Ukázka ESRS standardů

ESRS E1 Změna klimatu	Přizpůsobení se změně klimatu Zmírňování změny klimatu Energie	
ESRS E2 Znečištění	Znečištění ovzduší Znečištění vody Znečištění půdy Znečištění živých organismů a potravinových zdrojů Látky vzbuzující obavy Látky vzbuzující velmi velké obavy Mikroplasty	
ESRS E3 Vodní a mořské zdroje	Voda Mořské zdroje	Spotřeba vody Odběry vody Vypouštění vody Vypouštění vody v oceánech Těžba a využití mořských zdrojů
ESRS E4 Biologická rozmanitost a ekosystémy	Přímé vlivy na ztrátu biologické rozmanitosti	Klimatická změna Změna využití půdy, změna využití sladké vody a změna využití moře Přímé vykořisťování Invazní cizí druhy Znečištění ostatní

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ESRS

Analýza významnosti je v dokumentech jasně definována. Pokud se na základě výsledků analýzy významnosti společnost ICE Industrial Services rozhodne do svého ESG reportu nezahrnout, musí v reportu tuto informaci uvést a odůvodnit. Takže společnost ICE Industrial Services může na základě analýzy stanovit, že oblast mořských zdrojů nebude řešit, protože pro ni není významná, ale musí mít zdůvodněno, proč tomu tak je. Při analýze však nesmí vynechat informace, zda její zákazníci či dodavatelé také nemají pozitivní či negativní dopad nebo příležitost na/z využívání mořských zdrojů.

Vyhodnocení materiality příznivých a nepříznivých dopadů (rizik) v sobě také zahrnuje řešení. Existují metodiky, které mohou ICE Industrial Services pomoci. Nejznámější jsou pravděpodobně Univerzální standardy GRI (Global Reporting Initiative's Universal Standards), které uživateli poskytnou podrobný návod pro určení materiálních témat a posouzení závažnosti dopadů. Ty přistupují k materialitě dopadů ve čtyřech krocích:

- pochopení kontextu organizace;
- identifikace skutečných a potenciálních dopadů;
- posouzení významu dopadů;
- stanovení priorit pro vykazování nejvýznamnějších dopadů.

(Deloitte, Frank Bold, 2024, s.91)

U posuzování významu dopadů je dobré také upozornit na to, že ICE Industrial Services bude muset pravděpodobně vytvořit ke každému bodu samostatnou tabulku. U negativních dopadů bude tabulka definovat rozsah, dosah, nenapravitelnost, pravděpodobnost. U potenciálně pozitivních dopadů to bude jen rozsah, dosah a pravděpodobnost. Příručka Deloitte a Frank Bold vysloveně říká, že „dopady v každé kategorii by měly být posuzovány samostatně.“ (Deloitte, Frank Bold, 2024, s.91). Nicméně je nutné ještě dodat, že nakonec všechny ukazatele v tabulkách budou vyplňovat zaměstnanci ICE Industrial Services, a ne ke všem budou mít ověřitelná či predikovatelná data. Takže například míra pravděpodobnosti bude stanovována dle odborného odhadu.

Finanční materialita na tom bude o něco lépe, jelikož hodnocení zdrojů, které má společnost k dispozici, vztahy se zákazníky, s investory nebo s dodavateli, je společnost ICE Industrial Services zvyklá dlouhodobě řídit. Nové bude posouzení vlivu klimatických změn na obchodní činnost společnosti. Vliv na majetek bude pravděpodobně minimální, protože ICE Industrial Services má velmi málo hmotného majetku.

Na závěr této kapitoly nesmí být opomenuto to nejdůležitější. Identifikace informací, které se nakonec do ESG reportu dostanou a které ne.

4.3 Sběr dat

Při diskuzi o ESG reportingu se často přeskakují první fáze a diskutuje se čistě o sběru dat. Může to být dáno právě nepochopením podstaty ESG reportingu nebo jeho přiřazením k účetním zprávám o společnostech.

ESG reporting není databáze dat. ESG reporting je strategický dokument a data v něm obsažená jsou nástrojem pro měření pokroku v jednotlivých oblastech strategie.

Není tedy možné sbírat data, když společnost neví, jaká data má nebo nemá reportovat. Když neví, jaká data jsou pro její strategii podstatná či nikoliv. Když společnost nezná výsledky analýzy Dvojí Materiality.

Až když jsou známy tyto informace, je možné ve společnosti začít budovat systematický sběr dat pro ESG reporting.

Zde bude mít naopak společnost ICE Industrial Services možnou výhodu. Vzhledem ke své organizačně ploché struktuře, „tyrkysové“ kultuře a mladé historii si za sebou netáhne balvan v podobě složitých procesů, několikastupňové organizační struktury a navzájem nepropojených informačních aplikací a nástrojů. Využívá jeden ERP systém, Karat, do jehož jednotlivých částí mají přístup všichni zaměstnanci. Ve vrcholovém vedení společnosti jsou pouze tři lidé, kteří společně pracují v centrále společnosti ve Žďáře nad Sázavou. Ke všem členům představenstva mají přístup všichni zaměstnanci společnosti jak osobně tak přes interní komunikační kanály. Rozhodovací proces ve společnosti ICE Industrial Services může být extrémně rychlý.

4.3.1 Výběr ukazatelů

Zásadní pro ICE Industrial Services bude vybrat klíčové ukazatele výkonnosti ze všech oblastí, které legislativa požaduje. Společnost bude muset rozpoznat, které ukazatele jsou povinné dle evropského rámce a které sice povinné nejsou, ale jsou důležité pro strategické směřování společnosti. Následovat bude vytvoření interních řídicích procesů, které budou dané ukazatele řídit, sledovat, vyhodnocovat. Toto může mít zásadní dopad na unikátní firemní kulturu, kterou ICE Industrial Services má. Z podstaty svého fungování má k r. 2024 minimum směrnic a formálních interních procesů. Směrnice, které společnost má, jsou v podstatě jen ty povinné dle legislativy. Vlastní směrnice pro řízení společnosti ICE Industrial Services nevytváří.

V datové části ESG reportu musí být zveřejněny všechny relevantní ukazatele a ty dány do kontextu podnikání společnosti. Musí zahrnovat i cíle, úkoly a závazky, které z vybraných ukazatelů společnosti plynou. Uplatní se zde i časový pohled, tedy vývoj z minulosti přes současnost do budoucnosti.

4.3.2 Samotný sběr dat

Pro samotný sběr dat je nutné si uvědomit, že data se sbírají napříč celou společností. Je třeba dobrá koordinace mezi jednotlivými částmi společnosti a dostatečná časová rezerva, kterou si na sběr dat společnost vymezí. ICE Industrial Services má výhodu ve své ploché organizační

strukturu. I tak budou informace sbírány z týmu financí, facility managementu, HR, obchodu, nákupu a dalších oddělení. Samostatnou kapitolou bude výpočet uhlíkové stopy. Za každou oblast bude muset být stanovena konkrétní odpovědná osoba, která si k sobě případně vybuduje reportingový tým. Tito lidé musí být vyškoleni a musí jim být jasně vysvětleno, proč daná data budou sbírat a reportovat. Tato část procesu je zásadní. Právě lidé z provozu mají nejlepší znalosti o fungování společnosti a mohou přispět svojí znalostí k naplňování strategických cílů udržitelnosti. Cílem ESG reportu není sběr dat. Cílem je změna v interních i externích procesech firem.

Před samotným sběrem dat a školením zaměstnanců bude třeba vytvořit sdílený dokument, který bude mít naformátované jednotlivé položky. Společnost ICE Industrial Services běžně funguje na sdílených Google dokumentech, nemusí tedy zaměstnance učit, jak v tomto prostředí pracovat. Stejně tak není nutné nastavovat nějaká zvláštní práva pro uživatele dokumentu, protože v ICE Industrial Services platí pravidlo, že se omezuje přístup jen k nejn nutnějším dokumentům, ostatní jsou přístupny všem zaměstnancům.

Naformátování dokumentu se může zdát jako drobnost, opak je však pravdou. V legislativě ESRS jsou sice uvedeny jednotlivé oblasti pro vykazování, ale každá společnost si pak musí z legislativy vytáhnout formát, v jakém mají být data reportována. Jedná se především o jednotky ke každému ukazateli a jejich výpočet. Jako příklad je přiložena tabulka č. 5, která zobrazuje možný formát pro sběr vybraných dat k ESRS S1 – Vlastní zaměstnanci.

Tabulka 5: Ukázka vykazování ESRS standardů

Fluktuace zaměstnanců	Jednotka	Počet	Poznámka
Fluktuace všech zaměstnanců dané za období	%		
Muži	%		
Ženy	%		
Dobrovolné odchody zaměstnance	Počet		
Výpovědi dané zaměstnavatelem	Počet		
Odchod do důchodu	Počet		

Zdroj: Vlastní zpracování

Některé kategorie budou muset být uváděny v počtech, jiné v procentech, tunách, m³, aj.. Uhlíková stopa se zase uvádí v tunách CO₂ eq. Což znamená tony skleníkových plynů přepočteny na CO₂. K tabulce může být přidán ještě další sloupec s definicí a výpočtem daného ukazatele, nebo četnost reportovaných dat (ročně, popř. jiný časový údaj).

Sběr, přepočítání a zapisování dat do tabulky je pouze jeden z kroků v této části přípravy reportu. Data je třeba následně analyzovat a dát do kontextu celé společnosti, především finančních ukazatelů. Dále je třeba data pro potřeby ESG reportu interpretovat a graficky srozumitelnou formou znázornit.

V průběhu sběru dat se určitě narazí na problémy. Některá data budou chybět, společnost nebude mít zkušenost s jejich sběrem, přepočtem či interpretací. Bude třeba postupně vyladit celý proces sbírání dat. Vzhledem k tomu, že ICE Industrial Services je agilně řízená společnost, bude i tento proces řízen agilně a ne tradiční projektovou waterfallovou metodou, což přinese zatím neodhadnutelné časové zatížení zaměstnanců. Součástí sběru dat bude i návrh procesů pro automatizaci sběru dat pro budoucí ESG reporty. Pokud by se ukázalo, že pro stejný ukazatel má ICE Industrial Services více zdrojů dat, bude nutné určit, ze kterého zdroje se budou data pro ESG reporting používat a zdůvodnit toto rozhodnutí.

Nedílnou součástí sběru dat bude muset být datová kontrola, jelikož, jak už bylo řečeno, celý ESG report bude podléhat auditorské kontrole.

Do ESG reportu je nutné vysvětlit metodiku sběru dat a okomentovat trendy, které z dat vyplývají. Je nutné promyslet formu vizualizace trendů, která se pak bude v následujících reportech opakovat.

4.3.3 Výpočet uhlíkové stopy

Výpočet uhlíkové stopy je někdy mylně považován za nejdůležitější část ESG reportu. Je pravdou, že je to jeden z mála ukazatelů, které se v ESG reportu musí počítat. ICE Industrial Services má dvě možnosti, jak k výpočtu uhlíkové stopy přistoupit. Buď si zvolí cestu vlastního výpočtu nebo využije některou z uhlíkových kalkulaček, které se na českém trhu objevily. Tyto komerční kalkulačky jsou nabízeny jak čistě samostatně, nebo jako součást celé tvorby ESG reportu. Právě strach ze správného výpočtu uhlíkové stopy může vést k rozhodnutí celou tvorbu ESG reportu outsourcovat na některou z poradenských společností.

Pokud se společnost ICE Industrial Services rozhodne pro vlastní výpočet, může využít příručku Metodika stanovení uhlíkové stopy od CI2 (2016), která je v českém jazyce přístupná na internetu. Tento dokument jasně popisuje výpočet uhlíkové stopy podle GHG protokolu. Ten rozděluje emise podniku do tří kategorií:

- 1) Scope 1 (přímé emise) – například emise z vlastní výroby;
- 2) Scope 2 (nepřímé emise) – například emise z nakupování elektřiny;
- 3) Scope 3 (další nepřímé emise) – například emise z nákupu a dopravy materiálu.

Společnost si tedy musí stanovit emise skleníkových plynů dle jednotlivých Scopů a zvolit odpovídající emisní faktory. Bez této volby nelze uhlíkovou stopu správně spočítat. Následuje samotný výpočet emisí skleníkových plynů, což je v metodice popsáno jako

„ (...) vynásobení dat o spotřebě/produkci odpovídajícími emisními faktory. Velkou pozornost je nutné věnovat použití správné jednotky a řádu. Pokud jsou vstupní data uváděna v jiných jednotkách než emisní faktor, je nutné je převést na odpovídající jednotku a řád. Výpočet je v první fázi proveden samostatně pro jednotlivé relevantní skleníkové plyny (CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆ a NF₃). Následně jsou tyto emise přepočteny podle svého příspěvku ke globální klimatické změně (GWP) na tzv. ekvivalentní emise oxidu uhličitého (CO₂ ekv.). Tento parametr představuje výslednou jednotku uhlíkové stopy podniku.“ (CI2, 2016, s.12). Konkrétní výpočet je uveden na obrázku č.11 níže.

VZOREC VÝPOČTU EMISÍ

$$AD_{ix} \times EF_{ix} = CF_{ix}$$

$$CF_x \times GWP_x = CF_{CO_2 \text{ ekv.}}$$

- AD_{ix} - aktivitní data pro položku i a skleníkový plyn x
- EF_{ix} - emisní faktor pro položku i a skleníkový plyn x
- CF - uhlíková stopa (emise skleníkových plynů) pro položku i a skleníkový plyn x
- GWP_x - příspěvek ke klimatické změně skleníkového plynu x
- CF CO₂ ekv. - uhlíková stopa (emise skleníkových plynů) vyjádřená v ekvivalentech oxidu uhličitého

Obrázek 11: Výpočet uhlíkové stopy

Zdroj: CI2, 2016

4.4 Vypracování zprávy

Standards ESRS určují strukturu celého ESG reportingu. V úvodu tedy musí být tzv. „prohlášení o udržitelnosti“, kterou vedení ICE Industrial Services vysvětluje svoji strategii

udržitelosti, jaký má vedení přístup k udržitelosti a jak jsou nastaveny interní procesy s udržitelostí související. Musí zde být uvedena obecná část a pak jednotlivé části v rozdělení na enviromentální oblast, sociální oblast a oblast o správě a řízení společnosti. Každá z těchto oblastí bude uvádět specifické informace, ale ve stejné struktuře. Strukturou se myslí zveřejnění informací o dopadech (Dvojí významnost, Double Materiality), cílech společnosti, časové hledisko pro nápravu negativních dopadů a dalších ukazatelů.

V úvodu ESG reportu bude třeba uvést rozsah vykazování. ICE Industrial Services tedy uvede seznam subjektů, které do svého ESG reportu zahrnuje. Příručka od Deloitte a Frank Bold (2024, str.98) dále uvádí: „*Reportuje-li (společnost) podle standardů ESRS, musí použít stejný rozsah konsolidace, jaký se používá pro finanční výkaznictví.*“ Údaje v ESG reportu tedy musí být v souladu s účetním rokem, stejně tak musí být v souladu ESG report a finanční výkaznictví například v majetkové a vlastnické struktuře. Nedílnou součástí je popis a rozsah hodnotového řetězce, pro který se laicky používá spíše termín dodavatelsko-odběratelský řetězec.

Časové milníky jsou pevně stanoveny v legislativě, společnost ICE Industrial Services tedy bude muset pracovat s danými časovými intervaly. Příručka od Deloitte a Frank Bold (2024, str. 98) je definuje takto:

- „*krátkodobé období: období zahrnuté do účetní závěrky,*
- *střednědobé období: od konce krátkodobého období do pěti let,*
- *dlouhodobé období: více než 5 let.*“

Dále uvádí požadavky na transparentnost a přesnost dat (Deloitte a Frank Bold 2024, str. 100): „*Uživatelé a čtenáři zpráv o udržitelosti očekávají, že poskytované informace budou včasné, správně vypočtené a srovnatelné mezi podobnými subjekty a odvětvími, například pomocí všeobecně uznávaných metodik a standardů. (...) Nedostatky v údajích, včetně chybějících, odhadovaných a nepřesných údajů nebo materiálních informací, by měly být zveřejněny s transparentním vysvětlením a opatřeními pro zlepšení.*“

Legislativa také určuje informační formát ESG reportu. Hlavním hlediskem je relevantnost a užitečnost informací. Není stanoven počet stran. Podle pravidel CSRD však všechny informace o udržitelosti budou muset být zveřejněny v části o hospodaření společnosti. (Deloitte, Frank Bold, 2024) Cílem je zabránit oddělování byznysu společnosti od tématu udržitelosti, tak jak se dříve například oddělovala část byznysu a CSR (Společenská odpovědnost firem). Společnost ICE Industrial Services dlouhodobě v rámci CSR přispívá

na léčbu několika dětí zaměstnanců. Zároveň spolupřádá několik kroužků pro děti a mládež pro podporu technického vzdělávání v ČR, spolupracuje s řadou středních a vysokých škol, pořádá exkurze pro děti od mateřských školek po vysokoškoláky. Tyto aktivity mohou být uvedeny v oblasti „social“ ESG reportu, nicméně jsou to aktivity „navíc“, které primárně nedefinují, jakým způsobem společnost ICE podniká. Není tedy možné vzít CSR aktivity a jedna ku jedné je překopírovat do oblasti S v ESG reportu s myšlenkou, že tak bude naplněna povinnost reportingu v „social“ oblasti reportu. Tím je také zodpovězena otázka, zda s ESG reportingem zmizí téma CSR. Nezmizí. ESG report a CSR jsou dvě odlišné „aktivity“, které se však mohou v některých případech překrývat a doplňovat.

Integrovaný report společnosti ICE Industrial Services, zahrnující jak ESG tak finanční reporting, bude tedy legislativně podléhat požadavkům CSRD. Bude muset zveřejnit podrobná materiální témata související s udržitelností společně s podrobnými finančními informacemi. V neposlední řadě pak bude muset uvádět strategie, styly řízení, výkonnostní ukazatele a celkový kontext, kterým chce dosahovat svých krátkodobých i dlouhodobých cílů. (Deloitte, Frank Bold, 2024).

4.5 Ověření

ESG reporty budou ověřovány externími auditory, stejně tak, jako jsou ověřovány výroční zprávy. U požadavku na ověření se pracuje se dvěma termíny. Přiměřená jistota je komplexnější proces na auditorské ověření informací. Ve zprávě CSRD se pro ESG report udává, že auditorské ověření může být v rozsahu omezené jistoty, tedy v nižším rozsahu. (Deloitte, Frank Bold, 2024).

V rámci propojení finančních ukazatelů a ukazatelů udržitelnosti je důležité upozornit, že CSRD „stanovuje pokyny pro reporting v souladu s navrhovaným rámcem IFRS.“ (Deloitte, Frank Bold, 2024, str. 102).

Ověření ESG reportu napomáhá jednomu z hlavních cílů CSRD, a to je zajištění konzistentních zpráv napříč EU. Zároveň také zvyšuje důvěryhodnost zpráv u všech Stakeholderů i například partnerů mimo EU, kteří ESG reporting nemusí do detailu znát.

Pokud se ICE Industrial Services rozhodne pro integrovaný report, může přejít z čistě finančního auditu na společný audit finančních a udržitelných ukazatelů. S tím ale zatím nemá žádnou zkušenost. Příprava na každoroční finanční audit je pro společnost už nyní náročná, i když už ho zná. Otázkou také bude cena, za kterou auditorské společnosti budou tento

integrováný audit nabízet a zda bude na trhu v ČR dostatek kvalifikovaných auditorů, kteří budou schopni na začátku roku integrované audity provádět.

Pro samotné ověření bude klíčové před auditorem zkontrolovat všechny informace za celou společnost a uchovávat zdrojová data.

4.6 Komunikace

ESG report společnosti ICE Industrial Services musí být lehce dohledatelný na internetových stránkách společnosti. Pokud bude společnost vytvářet integrováný report podle CSRD, bude muset být „v jednotném evropském elektronickém formátu (ESEF), který je vyžadován pro finanční výkazy, digitálně označovat informace o udržitelnosti a nahrávat je do navrhovaného jednotného evropského přístupového bodu (ESAP).“ (Deloitte, Frank Bold, 2024, str.101).

ESAP (European Single Access Point) by měl být zřízen do roku 2024 a měl by poskytovat základní strojový překlad informací. Společnost ICE Industrial Services tedy nebude muset report ESG povinně překládat do angličtiny, ačkoliv tak pravděpodobně udělá.

„Cílem tohoto nařízení je vytvořit jednotné místo pro přístup k informacím o subjektech finančního trhu a finančních produktech napříč celým evropským kapitálovým trhem.(...) ESAP by měl být bezplatným, uživatelsky přívětivým, centralizovaným a digitálním přístupem k finančním informacím pro investory z celé Evropské unie, přičemž speciální důraz bude kladen na přístup k informacím o udržitelnosti.“ (Ebrahimi, 2024).

Pokud bude chtít společnost ICE Industrial Services usnadnit přístup ke svému ESG reportu i české laické veřejnosti, může ho dobrovolně uložit na internetových stránkách www.reportyudrizitelnosti.cz, která si klade za cíl vytvořit databázi reportů udržitelnosti na jednom místě.

Společnost ICE Industrial Services bude také pravděpodobně data o udržitelnosti sdílet interně mezi zaměstnance tak, jak sdílí finanční informace. Bude třeba vymyslet komunikační kanál, kterým tyto informace bude chtít sdílet. K začátku roku 2024 se zásadní finanční a strategické informace sdílely vždy na výjezdních zasedáních společnosti, které jsou 2x za rok. Zde mají zaměstnanci příležitost se na cokoli zeptat a diskutovat. Je otázkou, zda stejný formát komunikace bude chtít vedení společnosti ponechat.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo popsat požadavky spojené se směrnicí CSRD na příkladu konkrétní společnosti. V širším kontextu pak objasnit, z jakých důvodů se Evropská unie rozhodla realizovat ambiciózní plán stát se do roku 2050 klimaticky neutrálním kontinentem.

Úvodní část se zaměřila na vysvětlení důvodů vzniku Green Dealu a politická jednání, která mu předcházela. Zdůrazněny zde byly dvě přelomové události, a to podepsání Kjótských protokolů a později Pařížské dohody. Metodicky byly vysvětleny základní legislativní rámce, což jsou unijní nařízení a směrnice, s cílem logicky je propojit a dát do kontextu. Záměrem bylo, aby se i laický čtenář mohl základně v legislativě spojené s ESG reportem (Zpráva o udržitelnosti podniku), zorientovat. Specificky byla rozebrána směrnice CSRD a na ni navazující ESRS standardy, které tvoří pomyslnou páteř praktické tvorby ESG reportu. Praktická část práce popsala kroky, které v případě rozhodnutí o tvorbě ESG reportu, budou čekat konkrétní českou společnost ICE Industrial Services a.s.. Tato společnost nespĺňuje kritéria pro povinnou tvorbu ESG reportu, přesto o tom její vedení uvažuje. V bakalářské práci je poukázáno na to, kolik jednotlivých kroků bude muset tato společnost udělat a jaké s nimi souvisí rizika a příležitosti. Tato část práce může být považována za jakýsi základní návod, podle kterého se mohou zájemci o ESG report ve vlastní společnosti orientovat.

Celá legislativní problematika týkající se udržitelnosti není jednoduchá na orientaci. Je to propojený systém, kde na sebe různá nařízení a směrnice odkazují, doplňují se, mění se. Některé myšlenky, které byly v původních nařízeních se ještě nepropsaly do praxe. Například odvětvové standardy budou pravděpodobně finálně známy až v r. 2025.

Není tedy úplně zářející, že se v roce 2023 a na začátku roku 2024 na trhu práce zvedla nevídaná poptávka po ESG specialistech či odbornících na udržitelnost. Mnohé české společnosti sice o povinnosti ESG reportu věděly, nicméně ho považovaly za další čistě administrativní záležitost. Stejně jako před několika lety, nyní některé společnosti očekávaly, že ESG je takové nové GDPR. „Chvíli je okolo humbuk, pak se napíše interní směrnice, nastaví pár procesů, a pak už se pojedě samospádem.“

Nyní zjišťují, že tomu tak není a že ESG report je strategický dokument, který společně s finančním reportingem odkrývá velkou část byznys modelu společnosti. Také se ukázala lichá představa, že stačí své současné CSR specialisty přejmenovat na ESG specialisty a tito samí lidé budou schopni dát celý ESG report dohromady.

POUŽITÁ LITERATURA

1. AGNEW, Duncan Carr, 2002. History of Seismology. In: Lee William H.K., Kanamori Hiroo, Jennings Paul C., Kisslinger Carl, (eds.), *International Handbook of Earthquake and Engineering Seismology*. Academic Press. ISBN 0-12-440652-1
2. BÁRTA, Miroslav, 2013. Zrychlování tempa Svět bohů, králů, monumentů (4000-1000 př.Kr.). In: Miroslav Bárta, Martin Kovář a kol., *Civilizace a dějiny*. Praha: Nakladatelství Academia. S. 111-143. ISBN 978-80-200-2301-8
3. *Bible*. Písmo svaté Starého a Nového zákona, 1992. Podle ekumenického vydání z r.1985. Praha: Česká biblická společnost.
4. BŘEZINOVÁ, Hana, 2023. *ESG a účetní souvislosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7676-554-2
5. CI2, 2016. Metodika stanovení uhlíkové stopy podniku. [online] 2016 [cit. 21.14.2024] Dostupné z: https://ci2.co.cz/sites/default/files/souboryredakce/metodika_final_vystup.pdf
6. CIRAA, 2024. *ESRS standardy a sektorová témata k nefinančnímu reportingu ESG jsou venku. Co se bude dít v následujících měsících?* [online] [cit. 9.4.2024] Dostupné z: <https://www.ciraa.eu/esrs-standardy-a-sektorova-temata-k-nefinancnimu-reportingu-esg-jsou-venku-co-se-bude-dit-v-nasledujicich-mesicich/>
7. Deloitte, Frank Bold, 2023. *Příručka pro vykazování udržitelnosti*. [online] [cit. 9.4.2024] Dostupné z: https://www.pse.cz/userfiles/related_documents/cs/ESG-Guidelines-CZ.pdf
8. EBRAHIMI, Arian, 2024. *Jednotné evropské přístupové místo*. [online]13.3.2024 [cit. 19.4.2024] Dostupné z: <https://greats.cz/jednotne-evropske-pristupove-misto/>
9. Evropa v datech, 2023a. *Budoucnost energetiky*. [online] 22.8.2023 [cit. 8.11.2023] Dostupné z: <https://www.evropavdatech.cz/clanek/100-budoucnost-energetiky/>
10. Evropská unie, 2022. *Druhy právních předpisů*. [online] 8.7.2022 [cit. 11.12.2023] Dostupné z: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_cs
11. Fakta o klimatu, 2023a. *Mezinárodní klimatické dohody*. [online] 2023 [cit. 08.11.2023] Dostupné z: <https://faktaoklimatu.cz/infografiky/svetove-dohody>

12. Fakta o klimatu, 2023b. *Uhelný phase-out ve státech EU*. [online] 2023 [cit. 14.11.2023]
Dostupné z: <https://faktaoklimatu.cz/infografiky/uhelny-phaseout-eu>
13. Frank Bold, 2021. Jak souvisí chystané evropské standardy pro reporting dat o udržitelnosti firem s taxonomií a reportovacími povinnostmi investorů. [online] 21.4.2021 [cit. 21.4.2024] Dostupné z: <https://frankbold.org/zpravodaj/kategorie/aktualne/jak-souvisi-chystane-evropske-standardy-pro-reporting-dat-o-udrzitelnosti-firem-s-taxonomii-a-repor>
14. Frank Bold, 2022. *Velké firmy budou řešit rizika svého byznysu pro lidská práva a životní prostředí podle nového vodítka EU*. [online] 24.2.2022 [cit. 9.1.2023] Dostupné z: <https://frankbold.org/zpravodaj/kategorie/aktualne/velke-firmy-budou-resit-rizika-sveho-byznysu-pro-lidska-prava-a-zivotni-prostredi-podle-noveho-vodi>
15. Frank Bold, 2023. *Dohoda na pravidlech EU pro ESG reporting: Státy potřebují zajistit rychlé uvedení do praxe*. [online] 24.2.2022 [cit. 9.1.2023] Dostupné z: https://www.frankboldadvisory.cz/post/dohoda-na-novych-pravidlech-eu-pro-esg-reporting-staty-ted-potrebuji-zajistit-rychle-vedeni-do-praxe?_gl=1*1a3ovfu*_up*MQ.*_ga*MTgyNjI4ODc0NS4xNjYxMTQ4NjQy*_ga_K9BVYDQGPJ*MTY2MTE0ODY0MS4xLjEuMTY2MTE0ODcwMC4wLjAuMA
16. Frank Bold, 2024. *Směrnice o udržitelných hodnotových řetězcích schválena. Ovlivní ale méně firem*. [online] 2.4.2024 [cit.9.4.2024] Dostupné z: <https://www.frankboldadvisory.cz/post/smernice-o-udrzitelnych-hodnotovych-retezcich-schvalena-ovlivni-ale-mene-firem>
17. HARRIS, John R. ,1974. The Rise of Coal Technology. *Scientific American*, 231(2), 92–97. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/24950147>
18. HEUER, Dan, 2022. *Standardy pro reportování udržitelnosti jsou na světě. Jednodušší a přehlednější*. [online] 29.11.2022 [cit. 9.1.2023] Dostupné z: <https://fairventure.cz/reporting/standardy-pro-reportovani-udrzitelnosti-jsou-na-svete-jednodussi-a-prehlednejsi/>
19. CHANCELL, L.; PIKETTY, T., 2022. Dekarbonizace vyžaduje změnu distribuce. In: Greta Thunberg, *Kniha o klimatu*. Praha: Euromedia Group, s.405-409. ISBN 978-80-242-8226-8

20. ICE Industrial Services, 2023. *Výroční zpráva*. [online] [cit. 7.4.2024]
Ke stažení z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=77772339&subjektId=692994&spis=89436>
21. KOZÁK, Jan, 2013. Dějiny vztahu člověka a planety Příspěvek k historii přírodních katastrof In: Miroslav Bárta, Martin Kovář a kol., *Civilizace a dějiny*. Praha: Nakladatelství Academia, s. 427-449. ISBN 978-80-200-2301-8
22. LAPKA, M.; CUDLÍNOVÁ, E.; MAREK, Michal V. Vnímání globálních klimatických změn ve společnosti. In: Michal V. Marek a kol., *Uhlík v ekosystémech České republiky v měnícím se klimatu*. Praha: Nakladatelství Academia, s.211-232. ISBN 978-80-200-1876-2
23. MÁLEK, J.; ROUČKOVÁ, K.; KOUKLÍKOVÁ, R. ,2023. *NFRD a CSRD: Jaká je jejich role, obsah a v čem se liší?* [online] [cit. 8.1.2024] Dostupné z: <https://www.spolecenskaodpovednost.cz/nfrd-a-csrd-jaka-je-jejich-role-obsah-a-v-cem-se-lisi/>
24. McKIBBEN, Bill, 2022. Stálost fosilních paliv. In: Greta Thunberg, *Kniha o klimatu*. Praha: Euromedia Group, s.219-223. ISBN 978-80-242-8226-8
25. *Metodika stanovení uhlíkové stopy podniku*, 2016. [online] 2016 [cit. 20.4.2024] Dostupné z: https://ci2.co.cz/sites/default/files/souboryredakce/metodika_final_vystup.pdf
26. Ministerstvo životního prostředí, 2008. *Kjótský protokol k rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu*. [online] [cit. 14.11.2023] Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/kjotsky_protokol/\\$FILE/OMV-cesky_protokol-20081120.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/kjotsky_protokol/$FILE/OMV-cesky_protokol-20081120.pdf)
27. Ministerstvo životního prostředí, 2023. *Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu*. [online] [cit. 14.11.2023] Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/kjotsky_protokol
28. MTX Group, 2022. [online] [cit. 5.4.2024] Dostupné z: <https://mtxgroup.cz/>
29. PEREIRA, Alvaro,S., 2009. The Opportunity of a Disaster: The Economic Impact of the 1755 Lisbon Earthquake. *The Journal of Economic History*, 69(2), s. 466-499. doi:10.1017/S0022050709000850
30. PRAVEC, Josef, 2021. *Dějiny ekonomiky: Průmyslová revoluce učinila z Velké Británie dílnu světa*. [online] 15.7.2021 [cit. 17.10.2023] Dostupné z: <https://ekonom.cz/c1-66951370-dejiny-ekonomiky-prumyslova-revoluce-ucinila-z-velke-britanie-dilnu-sveta>

31. Rada EU, 2023. *Náležitá péče podniků v oblasti udržitelnosti: Rada a Parlament dosáhly dohody v zájmu ochrany životního prostředí a lidských práv.* [online] 14.12.2023 [cit. 8.1.2024] Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2023/12/14/corporate-sustainability-due-diligence-council-and-parliament-strike-deal-to-protect-environment-and-human-rights/>
32. SOUKUPOVÁ, Veronika, 2024 . [online] 9.4.2024 [cit. 14.4.2024] Dostupné z: <https://www.linkedin.com/in/veronika-soukupova-isoconsulting/recent-activity/all/>
33. STERN, Nicholas, 2022. *Emise a růst.* In: Greta Thunberg, *Kniha o klimatu.* Praha: Euromedia Group, s.306-307. ISBN 978-80-242-8226-8
34. Strojmetal Aluminium Forging a. s., 2023. *Výroční zpráva.* [online] [cit. 7.4.2024] Ke stažení z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=78190053&subjektId=374815&spis=1241043>
35. SWART, K, 1992. Trends in the energy market after World War II (WW II). In: *Journal of Power Sources Volume 37, Issues 1–2.*, s. 3-12, ISSN 0378-7753
36. Škoda auto, 2024. *Sustainability reports.* [online] [cit. 9.1.2024] Dostupné z: <https://www.skoda-auto.com/company/sustainability-reports>
37. TÜV SÜD Czech, 2024a. *Co je ISO 9001?* [online] [cit. 9.1.2024] Dostupné z: <https://www.tuvsud.com/cs-cz/cinnosti/audity-a-certifikace-systemu/iso-9001-certifikace-systemu-managementu-kvality>
38. TÜV SÜD Czech, 2024b. *Co je ISO 14001?* [online] [cit. 9.1.2024] Dostupné z: <https://www.tuvsud.com/cs-cz/cinnosti/audity-a-certifikace-systemu/iso-14001-certifikace-systemu-environmentalniho-managementu>
39. UN Habitat, 2022. *World Cities Report 2022.* [online] [cit. 20.10.2023] Dostupné z: https://unhabitat.org/sites/default/files/2022/06/wcr_2022.pdf
40. Volkswagen, 2024. *About the SAQ.* [online] [cit. 15.4.2024] Dostupné z: https://www.vwgroupsupply.com/one-kbp-public/en/kbp_public/information/nachhaltigkeit_neu_pub_2019/sustainability_rating__s_rating_2/basicpage_for_general_pages__html_17.html
41. WILSON, Ben, 2023. *Metropolis.* Praha: DOBROVSKÝ s.r.o., ISBN 978-80-7642-585-9

Legislativa

42. Evropská komise, 2019a. *Zelená dohoda pro Evropu*. [online] 11.12.2019 [cit. 14.11.2023] Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0010.02/DOC_1&format=PDF
43. Evropská komise, 2019b. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb*. [online] Datum zveřejnění 9.12.2019 [cit. 6.1.2024] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R2088>
44. Evropská komise, 2020. *Nářízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088*. [online] 20.6. 2020 [cit. 8.1.2024] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852>
45. Evropská komise, 2021a. *Taxonomie EU, podávání zpráv podniků o udržitelnosti, preference v oblasti udržitelnosti a fiduciární povinnosti: Nasměrování finančních prostředků na Zelenou dohodu pro Evropu*. [online] 21.4.2021 [cit. 8.1.2024] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0188>
46. Evropská komise, 2021b. *Questions and Answers: Corporate Sustainability Reporting Directive proposal*. [online] Datum zveřejnění 18.6.2021 [cit. 8.1.2024] Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_1806
47. Evropská komise, 2021c. *Nářízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139 ze dne 4. června 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií pro určení toho, za jakých podmínek se hospodářská činnost kvalifikuje jako významně přispívající ke zmírňování změny klimatu nebo k přizpůsobování se změně klimatu, a toho, zda tato hospodářská činnost významně nepoškozují některý z dalších environmentálních cílů*. [online] 9.12.2021 [cit. 9.1.2024] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R2139>
48. Evropská komise, 2022. *Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2464 ze dne 14. prosince 2022, kterou se mění nařízení (EU) č. 537/2014, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti*. [online] 16.12.2022 [cit. 9.1.2024] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022L2464#d1e2844-15-1>

49. Evropská komise, 2023a. *Příčiny změny klimatu*. [online] 22.5.2023 [cit. 17.10.2023]
Dostupné z: https://climate.ec.europa.eu/climate-change/causes-climate-change_cs
50. Evropská komise, 2023b. *Nariadení Komise v prenesené pravomoci (EU)2023/2772 ze dne 31. července 2023, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU, pokud jde o standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti*. [online] 22.12.2023 [cit. 10.1.2023] Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302772

Zdroj obrázků

51. CHANCELL, L.; PIKETTY, T., 2022. Dekarbonizace vyžaduje změnu distribuce. In: Greta Thunberg, *Kniha o klimatu*. Praha: Euromedia Group, s.408.
ISBN 978-80-242-8226-8
52. MITCHELL, B. R. (Ed.), 1981. *European historical statistics, 1750-1970*. p.383-389 Macmillan Publishers. [online]. [cit. 07.11.2023] Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1286070/coal-production-axis-europe-1900-1945-country>
53. CI2, 2016. Metodika stanovení uhlíkové stopy podniku. [online] 2016 [cit. 21.14.2024] Dostupné z: https://ci2.co.cz/sites/default/files/souboryredakce/metodika_final_vystup.pdf, s.12.
54. HAWKINS, Ed. In: Showyourstripes.info. [online] [cit.20.10.2023] Dostupné z: <https://showyourstripes.info/c/europe/all>